

Praca zespołowa uczniów przestrzenią do rozwijania kompetencji społecznych

CENTRUM ROZWOJU EDUKACJI WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W SIERADZU

2025

Praca zespołowa uczniów przestrzenią do rozwijania kompetencji społecznych

Współczesna szkoła, ukierunkowana na rozwój kompetencji kluczowych, w coraz większym stopniu dostrzega, że uczniowie nie powinni być biernymi odbiorcami wiedzy, lecz aktywnymi uczestnikami, którzy samodzielnie konstruują swoją wiedzę na podstawie doświadczeń, interakcji i refleksji.

Na szczególne znaczenie w procesie uczenia- nauczania zasługują metody aktywizujące i formy pracy, wśród których szczególne miejsce zajmuje praca zespołowa. W dobie dynamicznych zmian społecznych i zawodowych, umiejętność efektywnej współpracy staje się nieodzownym elementem kształcenia. Praca w grupie nie tylko wspiera proces dydaktyczny, lecz także pełni istotną funkcję wychowawczą, integracyjną i rozwojową. W znaczący sposób sprzyja integracji zespołu klasowego, przeciwdziała izolacji niektórych uczniów i stwarza okazję do pokonywania nieśmiałości. Pracując nad wspólnym zadaniem czy projektem uczniowie otrzymują informacje o sobie co skutkuje rozwojem osobistym i wpływa na budowanie poczucia własnej wartości.

Praca zespołowa sprzyja rozwijaniu umiejętności komunikacyjnych, negocjacyjnych i mediacyjnych. Uczniowie uczą się argumentowania własnego stanowiska, aktywnego słuchania, zadawania pytań, prowadzenia konstruktywnych dyskusji, brania pod uwagę opinii i argumentów innych osób jak również współodpowiedzialności za działania grupowe. Podczas pracy grupowej uczniowie kształtują postawę otwartości i szacunku wobec odmiennych poglądów, co ma szczególne znaczenie w kontekście edukacji obywatelskiej i wychowania do życia w społeczeństwie demokratycznym.

Zespołowe formy pracy sprzyjają uczeniu się od rówieśników, umożliwia to przyswajanie treści w sposób bardziej przystępny i angażujący. W grupie uczniowie wspólnie poszukują rozwiązań, wymieniają się wiedzą i doświadczeniami, a także uczą się od siebie nawzajem, co wpływa na zwiększenie atrakcyjności i efektywności uczenia się. Udział w pracy grupowej wymaga od uczniów nie tylko inicjatywy, ale również odpowiedzialności za realizację przydzielonych zadań. Taka forma pracy uczy systematyczności, oraz planowania działań. Uczniowie doświadczają współzależności – sukces grupy zależy od wysiłku każdego

z nich , co sprzyja zaangażowaniu i wewnętrznej motywacji, uczy tolerancji i życzliwości, wzmacnia poczucie sprawczości.

Praca zespołowa sprzyja generowaniu innowacyjnych pomysłów i nieszablonowych rozwiązań. Różnorodność perspektyw i poglądów prowadzi do głębszego zrozumienia problemów oraz stymuluje myślenie analityczne. Grupa staje się przestrzenią twórczej wymiany myśli, w której uczniowie mogą swobodnie eksperymentować.

Nie można sobie wyobrazić współczesnego rynku pracy bez takich umiejętności jak komunikacja interpersonalna, elastyczność, zespołowe rozwiązywanie problemów. Dlatego też wprowadzanie zespołowej formy pracy już na etapie szkolnym przygotowuje młodzież do późniejszych wyzwań zawodowych i społecznych.

Uczenie się w zespołach stanowi nieocenione narzędzie dydaktyczne i wychowawcze. Wymaga od nauczyciela świadomego planowania, moderowania procesu grupowego oraz tworzenia atmosfery zaufania i wzajemnego wsparcia po to, by wpływać na rozwój ucznia jak i całego zespołu klasowego.

W niniejszej publikacji przedstawiamy scenariusze zajęć opracowane przez doradców metodycznych, ukazujące zastosowanie pracy zespołowej na lekcjach. Zachęcamy do ich wykorzystywania jako inspiracji do refleksji nad własną praktyką pedagogiczną oraz do planowania angażujących lekcji sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi uczniów.

Jadwiga Wysocka

konsultant CREWŁ w Sieradzu

Scenariusz lekcji dla klasy 7 lub 8

Autor scenariusza : Renata Błaszczyk- doradca metodyczny

TEMAT: PRZYPOWIEŚĆ “DZBAN I KAMIENIE”, A PRIORYTETY I PLANOWANIE SWOJEGO CZASU

CELE KSZTAŁCENIA

Treści programowe z doradztwa zawodowego - kl. 7 i 8 :

1. Poznawanie własnych zasobów w odniesieniu do zarządzania sobą w czasie

Uczeń:

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych

Cel ogólny:

- efektywne planowanie swojego czasu

Cele szczegółowe:

Uczeń potrafi:

- wymienić czynności codzienne jakie zajmują jego/jej czas i wskazać na ważne, mniej ważne oraz nieważne czynności
- opowiedzieć przypowieść o kamieniach w słoju
- wymienić „pożeracze czasu” w nawiązaniu do siebie
- wskazać konsekwencje braku planowania czasu

Metody pracy:

- mapa myśli
- dyskusja
- śnieżna kula

Środki dydaktyczne:

- przypowieść “Dzban i kamienie” w formie wydrukowanej lub prezentacji z użyciem słoja, dużych kamieni, kamyków i piasku

- karty pracy dla każdego ucznia: Pożeracz Czasu, Dzban i kamienie
- karta z mapą myśli „Konsekwencje braku planowania czasu”
- kolorowe karteczki i woreczek do podziału uczniów na grupy
- Alternatywnie (jeśli wystarczy czasu) – gra 5 sekund

Przewidywany czas: 45 minut

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część wstępna - rozpoczynanie lekcji

1. Wprowadzenie do zajęć - przedstawienie celu lekcji
2. Przypowieść “Dzban i kamienie” Alternatywnie - przyniesienie słoika, dużych kamieni, mniejszych i piasku i opowiedzenie przypowieści (lub odczytanie-Załącznik nr 1)
3. Omówienie przypowieści/filmu. Dyskusja. Nauczyciel zadaje pytania uczniom:
 - Co według was reprezentują duże kamienie, a co małe, a co piasek?
 - Jaką mądrość pokazuje przypowieść?
 - W jaki sposób możemy zastosować tę mądrość w zarządzaniu sobą w czasie?

Część zasadnicza

4. Nauczyciel zaprasza do wypisania wszystkich pożeraczy czasu, tzw. piasku, który powoduje, że „czas przecieka nam przez palce”.

Metoda kuli śnieżnej, najpierw uczniowie zapisują na swojej karcie pracy 2-3 przykłady pożeraczy czasu (załącznik nr 2).

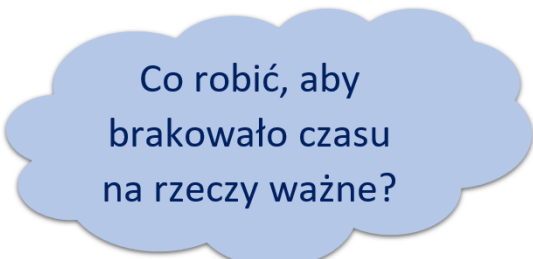
POLECENIE: Wypisz na karcie 2-3 nieistotne czynności, które zajmują Twój czas, ale nie wnoszą nic ważnego w Twoje życie, np. oglądanie seriali. Jeśli z nich zrezygnujesz, nic nie stracisz. Czas na to zadanie to 2 minuty.

Po wykonaniu zadania z drugą osobą z ławki (lub dowolnie wybraną do pary osobą) porównaj swoje zapiski i stwórzcie wspólny zestaw „pożeraczy czasu”. Czas na to zadanie to 2 minuty.

Teraz pary łączą się w czwórki i znowu tworzą wspólny zestaw „pożeraczy czasu”.

Następnie każda z grup podaje po jednym przykładzie pożeracza czasu, a nauczyciel zapisuje je na tablicy. W ten sposób powstaje lista „pożeraczy czasu”

ALTERNATYWNIE – odwrócona burza mózgów w grupach „Co robić, aby brakowało czasu na rzeczy ważne?”

Co robić, aby
brakowało czasu
na rzeczy ważne?

5. Zapraszamy uczniów do uzupełnienia karty Dzban i kamienie – indywidualnie (Załącznik nr 3)

POLECENIE: Wyobraź sobie, że duże kamienie reprezentują najważniejsze dla Ciebie rzeczy / czynności w życiu na które poświęcasz czas - one nadają Twojemu życiu sens.

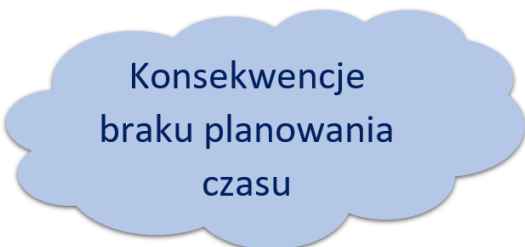
Mniejsze kamienie symbolizują mniej ważne czynności na jakie przeznaczasz swój czas.

Uczniowie wykonują zadanie, następnie prosimy o podanie przykładów “dużych kamieni” i “mniejszych kamieni”

Po wykonaniu zadania łączymy uczniów w grupy 4-5 osobowe poprzez wylosowanie kolorowych karteczek z woreczka. Uczniowie w tych grupach omawiają swoje karty pracy.

6. Uczniowie w tych samych grupach zastanawiają się nad konsekwencjami braku planowania czasu i tworzą Mapę myśli – „Konsekwencje braku planowania swojego czasu”.

Rozdajemy kartki A4 – Załącznik nr 4.

Konsekwencje
braku planowania
czasu

Przykładowe pytania do dyskusji po wykonaniu zadania:

Co się dzieje jeśli ktoś nie planuje swojego czasu?

Jakie są konsekwencje jeśli “pożeracze czasu” zabierają nam go zbyt wiele?

Jak to przekłada się na codzienne życie?

Jakie to może mieć konsekwencje w dalszej ścieżce kształcenia?

Alternatywnie (jeśli czasu wystarczy) Gra 5 sekund (Załącznik nr 5)

Podsumowanie –ewaluacja

7. Dyskusja: zaproszenie do podzielenia się refleksjami na temat zajęć,

Przykładowe pytania jakie nauczyciel może zadać uczniom:

Co zyskujemy kiedy planujemy swój dzień?

Co dobrego wynika z zarządzania sobą w czasie?

Jak planować swój czas teraz, aby zapewnić sobie jak najlepszy start w dalsze życie i karierę zawodową?

Bibliografia:

- *Skąły, kamyki i piasek. Metafora życia w słoiku po majonezie*
<https://dobrewiadomosci.net.pl/55067-kamyki-i-piasek-metafora-zycia/>
- *Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu*
Propozycje rozwiązań metodycznych, Halina Dołęga-Herzog, Małgorzata Rosalska, s.105
- Źródło: *Szkoła, praca, przyszłość* SCENARIUSZE ZAJĘĆ Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII i VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ
https://mapakarier.org/assets/ideas/downloads/Szkola_praca_przyszlosc_Mapak_Karier.pdf s. 35-39

Załącznik nr 1.

Opowieść o kamieniach w słoju - metafora życia i zarządzania czasem

Pewien profesor filozofii stanął kiedyś przed swoją grupą studentów z dużym, pustym słojem. Wypełnił go po brzegi dużymi kamieniami i zapytał swoich studentów, czy słoik jest pełny. Wszyscy studenci zgodzili się, że słoik jest pełny.

Następnie dodał do słoika małe kamyczki i trochę nim potrząsnął, aby kamyczki mogły się rozproszyć wśród większych kamieni. Następnie ponownie zapytał: „Czy teraz słoik jest pełny?”. Studenci zgodzili się, że słoik jest nadal pełny. Następnie profesor wsypał do słoika piasek, aby wypełnić wszystkie pozostałe puste miejsca. Studenci ponownie zgodzili się, że słoik jest pełny.

Metafora

W tej historii słoik reprezentuje twoje życie, cały czas jaki posiadasz. **Duże kamienie**, kamyki i piasek to czynności, które wypełniają twoje życie. Duże kamienie reprezentują najważniejsze wydarzenia, które się w nim dzieją, takie jak spędzanie czasu z rodziną, dbanie o zdrowie, nauka, pasja.. Oznacza to, że gdyby kamyczki i piasek zniknęły, słoik nadal byłby pełny dużych kamieni i Twoje życie nadal miałoby sens.

Kamyki reprezentują te rzeczy w twoim życiu, które mają znaczenie, ale bez których mógłbyś żyć. To czynności, które nadają Twojemu życiu jakiś sens, takie jak czas spędzony na relacjach koleżeńskich, czas przeznaczony na zainteresowania, przyjemności, wycieczki czy wyjście do kina. Czynności te nie są niezbędne do tego, aby uznać nasze życie za spełnione. Te rzeczy często przychodzą i odchodzą, nie są trwałe ani istotne dla Twojego ogólnego dobrobytu.

Wreszcie **piasek** reprezentuje pozostałe wypełniające czynności w Twoim życiu i dobra materialne. To mogą być małe rzeczy, takie jak oglądanie telewizji, przeglądanie mediów społecznościowych, przesadnie długie rozmowy telefoniczne, gry komputerowe, zakupy, oglądanie seriali - czynności te nie znaczą wiele dla Twojego życia jako całości, są nieistotne, prawdopodobnie są robione tylko po to, aby wypełnić czas.

Morał

Jeżeli zaczniesz wypełniać słoik piaskiem, nie znajdziesz już przestrzeni dla kamieni lub kamyków. To odnosi się do rzeczy, które wpuszczasz do swojego życia. Jeśli spędzisz cały swój czas na rzeczach małych i nieistotnych, zabraknie ci miejsca i czasu na te, które są naprawdę ważne.

Aby mieć bardziej efektywne i wydajne życie, zwracaj uwagę na „kamienie”, ponieważ to one są kluczem do długotrwałego dobrostanu i szczęścia.

Źródło: <https://dobrewiadomosci.net.pl/55067-kamyki-i-piasek-metafora-zycia/>
(zmodyfikowana wersja, dostosowana do młodzieży)

Załącznik nr 2

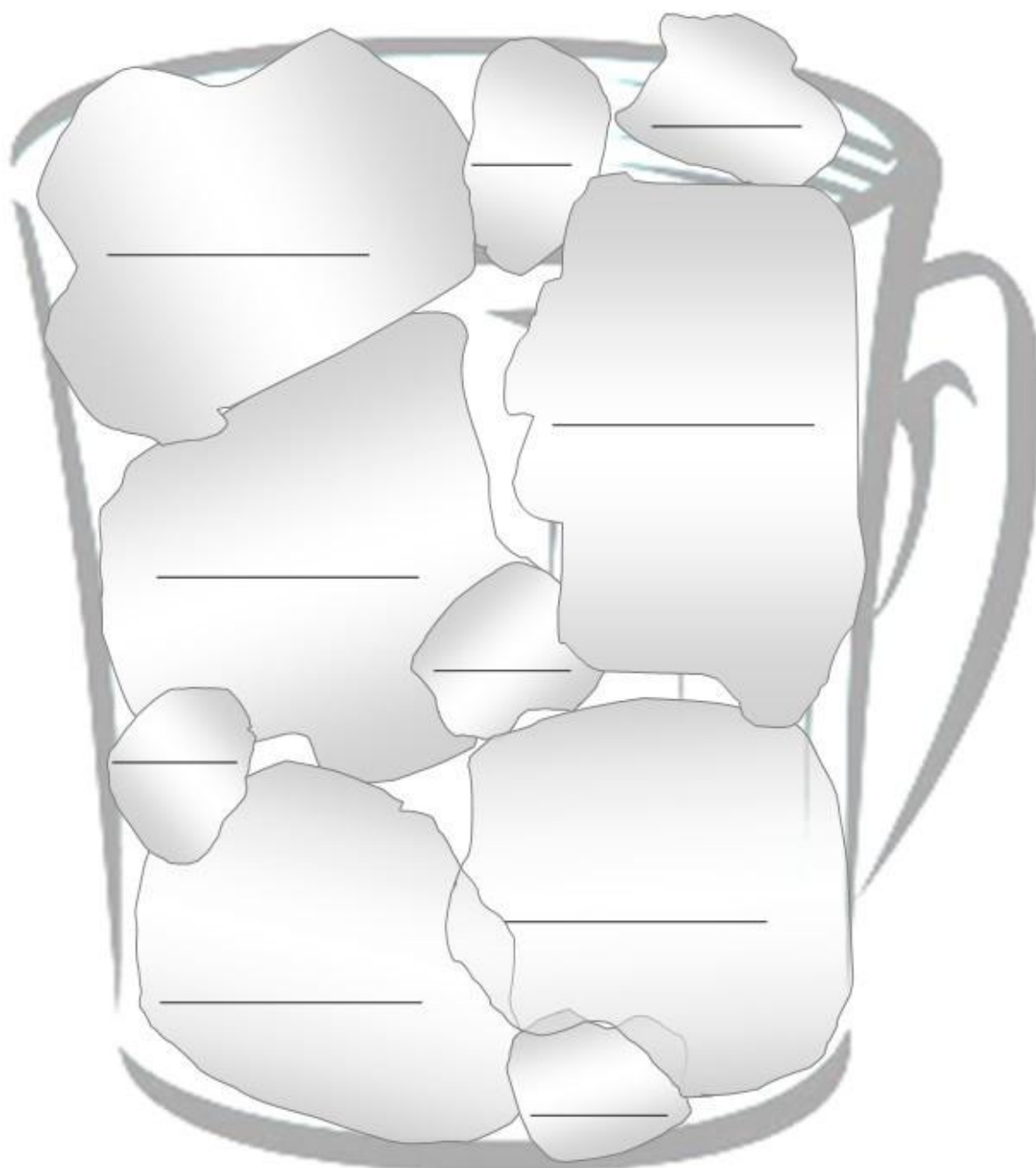

Załącznik nr 3.

DZBAN I KAMIENIE

Wyobraź sobie, że duże kamienie reprezentują najważniejsze dla Ciebie rzeczy/czynności w życiu na które poświęcasz czas - one nadają Twojemu życiu sens.

Mniejsze kamienie symbolizują mniej ważne czynności na jakie przeznaczasz swój czas, gdybyś z nich zrezygnował Twoje życie nadal miałoby

Konsekwencje braku planowania czasu

ZGADNIJ, JAKI TO ZAWÓD

CEL

Uczeń w formie zabawy poznaje nowe zawody oraz utrwała wiedzę o tych już poznanych.

• załącznik nr 7 (jedna kopia)

• stoper

• urządzenie z dostępem do Internetu

2.1

WYMIEN TRZY ZAWODY

Narysujcie na tablicy tabelę z dwiema kolumnami. W pierwszej kolumnie zapiszcie w kolejnych wierszach imiona lub inicjały uczniów. W drugiej kolumnie będziecie zliczać punkty zdobyte w grze.

Wydrukuj i wynij karteczki do gry, które znajdziesz w załączniku nr 7, a następnie ułóż je w stos, napisami do dołu. Podaj stosik kart pierwszemu uczniowi. Poproś, aby przeczytał polecenie koleźce/koleżance siedzącej obok, a gdy skończy czytać, włącz stoper na 5 sekund. Jeżeli drugi uczeń udzieli w tym czasie poprawnej odpowiedzi, przyznaj mu 1 punkt. Jeżeli nie, odpowiedź może uzupełnić inna osoba z klasy (ta, która jako pierwsza podniesie rękę), jednak również ona ma na to 5 sekund – pamiętaj, aby zdążyć ponownie włączyć stoper. Punkt otrzymuje ta osoba, która poprawnie dopełni odpowiedź do trzech zawodów w wyznaczonym czasie. Wygrywa uczeń, który po ustalonej liczbie rund zdobędzie najwięcej punktów.

Świat zawodów

WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA:

Podane zasady gry są jedynie naszą propozycją, możesz je dowolnie modyfikować.

Ustal z klasą, w jaki sposób będzie weryfikowana poprawność odpowiedzi. Proponujemy, aby w przypadku sporu przeprowadzić w klasie głosowanie i uznać głos większości.

W trakcie gry możesz zapisywać te pytania, z którymi uczniowie mają trudność. Pod koniec ćwiczenia postarajcie się wyszukać w Mapie Karier zawody, które spełniają „problemacyjne” kryteria.

Jeśli chcesz, aby karteczki do gry były bardziej wytrzymałe i wielokrotnego użytku, wydrukuj je na grubszym papierze lub zafoliuj.

ZAWODOWE KALAMBURY

Zaproś uczniów do gry w kalambury. Zadanie – odgadnąć, o jaki zawód chodzi. Aby wprowadzić element rywalizacji, możesz podzielić klasę na dwie drużyny, które zgadują naprzemiennie swoje hasła, lub zaprosić całą klasę do zgadywania. W celu wybrania zawodu skorzystajcie z ikony kostki do gry, która znajduje się w Mapie Karier w zakładce Ścieżki Karier. Jeśli wylosowany zawód uznacie za zbyt trudny, kliknijcie jeszcze raz w kostkę. Uczniowie mogą rysować na tablicy lub przedstawić zawód mową ciała. Ustal limit czasu na zgadywanie, np. 2 minuty.

Dobrej zabawy :-)

WYMIENIĘ TRZY ZAWODY

1/4

Wymień trzy zawody, w których często pracuje się w nocy	Wymień trzy zawody związane z transportem	Wymień trzy zawody, w których przydają się języki obce	Wymień trzy zawody związane ze sztuką	Wymień trzy zawody związane z ochroną środowiska
www.mapakarier.org	www.mapakarier.org	www.mapakarier.org	www.mapakarier.org	www.mapakarier.org
Wymień trzy zawody, które można wykonywać w teatrze	Wymień trzy zawody wykonywane na stadionie piłkarskim	Wymień trzy zawody, które można wykonywać na lotnisku	Wymień trzy zawody, w których ma się kontakt starszymi osobami	Wymień trzy zawody, które można wykonywać w szkole
www.mapakarier.org	www.mapakarier.org	www.mapakarier.org	www.mapakarier.org	www.mapakarier.org
Wymień trzy zawody, w których trzeba nosić mundur	Wymień trzy zawody zaangażowane w budowę domu	Wymień trzy zawody, w których ważną umiejętnością jest pisanie	Wymień trzy zawody, na które będzie rosło zapotrzebowanie w przyszłości	Wymień trzy zawody, w których dużo się podróżuje
www.mapakarier.org	www.mapakarier.org	www.mapakarier.org	www.mapakarier.org	www.mapakarier.org

WYMIENIĘ TRZY ZAWODY

2/4

Wymień trzy zawody związane z projektowaniem	Wymień trzy zawody (oprócz sportowca), związane ze sportem	Wymień trzy zawody, które wykonuje się w mieście	Wymień trzy zawody, które znajdziesz na planie filmowym	Wymień trzy zawody, które zaczynają się na literę M
www.mapakarier.org	www.mapakarier.org	www.mapakarier.org	www.mapakarier.org	www.mapakarier.org
Wymień trzy zawody, które wykonuje się na wsi	Wymień trzy zawody, które zazwyczaj pracują samodzielnie	Wymień trzy zawody, w których pracuje się fizycznie	Wymień trzy zawody związane z roślinami	Wymień trzy zawody, które kończą się na literę K
www.mapakarier.org	www.mapakarier.org	www.mapakarier.org	www.mapakarier.org	www.mapakarier.org
Wymień trzy zawody związane z jedzeniem	Wymień trzy zawody, w których wykorzystuje się wiedzę z geografii	Wymień trzy zawody, w których ma się kontakt z dziećmi	Wymień trzy zawody związane z pielęgnacją urody	Wymień trzy zawody, w których ważna jest umiejętność pracy w grupie
www.mapakarier.org	www.mapakarier.org	www.mapakarier.org	www.mapakarier.org	www.mapakarier.org

WYMIENIĘ TRZY ZAWODY

3/4

Wymień trzy zawody, które wykonuje się w muzeum www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody mające związek z badaniem kosmosu www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, w których pracuje się ze zwierzętami www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, w których dużo się rozmawia przez telefon www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, które można wykonywać w centrum handlowym www.mapakarier.org
Wymień trzy zawody, które mogą być pracą wakacyjną www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, w których trzeba mieć dobry słuch www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, które wykonuje się na świeżym powietrzu www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody wykonywane w Twojej rodzinie www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, których głównym narzędziem pracy jest komputer www.mapakarier.org
Wymień trzy zawody zaangażowane w powstawanie książki www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, w których wykorzystuje się matematykę www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody na literę P www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, które możesz znaleźć w bibliotece www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, które wykonuje się na wysokości www.mapakarier.org

ŚWIAT ZAWODÓW // ZGADNIJ JAKI TO ZAWÓD // ZAŁĄCZNIK NR 7

WYMIENIĆ TRZY ZAWODY

4/4

Wymień trzy zawody, które możesz znaleźć w hotelu www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, które znajdziesz na basenie www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, które w przyszłości mogą zastąpić roboty www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody zaangażowane w powstawanie serialu www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, w których pracuje (jeszcze) niewiele kobiet www.mapakarier.org
Wymień trzy zawody, w których pracuje się w trybie zmianowym www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, w których trzeba mieć dużą odporność na stres www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, które można wykonywać w organizacji pozarządowej www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, w których często trzeba podjąć trudne decyzje www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, w których przydaje się umiejętność improwizacji www.mapakarier.org
Wymień trzy zawody, w których cały czas poznaje się nowych ludzi www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, które można wykonywać tylko po studiach www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, które nie istniały 100 lat temu www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody związane z naprawianiem www.mapakarier.org	Wymień trzy zawody, które można wykonywać bez skończenia studiów www.mapakarier.org

Źródło: Szkoła, praca, przyszłość SCENARIUSZE ZAJĘĆ Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII i VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

https://mapakarier.org/assets/ideas/downloads/Szkola_praca_przyszlosc_Mapakarier.pdf s.

Scenariusz lekcji dla klasy 7 lub 8

Autor scenariusza : Renata Błaszczyk- doradca metodyczny

TEMAT: Klasa marzeń – wizja naszego zespołu

CELE KSZTAŁCENIA

Treści programowe z doradztwa zawodowego - kl. 7 i 8 :

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

Cel ogólny:

- Przedstawienie graficznej reprezentacji klasy marzeń oraz określenie swoich potrzeb w zakresie funkcjonowania w zespole klasowym

Cele szczegółowe:

Uczeń potrafi:

- Potrafi odpowiedzieć określić swoje wyobrażenie idealnej klasy
- Współpracować z innymi w tworzeniu graficznej reprezentacji klasy marzeń

Metody pracy:

- Pogadanka
- Dyskusja

Środki dydaktyczne:

- materiały do tworzenia graficznej reprezentacji klasy marzeń: kolorowe obrazki, gazety lub wydrukowane ilustracje
- Bristol (biały lub w jasnym kolorze)
- pisaki, nożyczki, klej,
- woreczek z karteczkami w dwóch kolorach, **zielonym** i **niebieskim** do łączenia klasy w dwa zespoły

Przewidywany czas: 45 minut

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część wstępna - rozpoczynanie lekcji

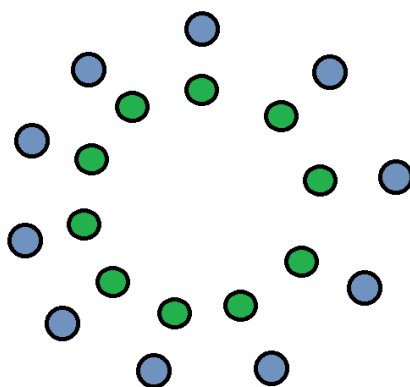
1. Wprowadzenie do zajęć, przedstawienie celu lekcji jakim jest stworzenie graficznej reprezentacji klasy marzeń oraz określenie swoich potrzeb w zakresie funkcjonowania w zespole klasowym.

Sprawdzenie czy uczniowie przynieśli materiały potrzebne do realizacji lekcji.

2. Zabawa integracyjna– technika „Zmieniające się kręgi”

Łączymy klasę na dwie grupy poprzez wylosowanie karteczek z woreczka w 2 kolorach, **zielonym** i **niebieskim** (potrzebujemy 2 grupy o równej ilości uczestników, jeśli to niemożliwe zamiast jednej osoby może w zabawie brać udział para).

Grupy ustawiamy w 2 kręgach -jedną wewnątrz, a drugą na zewnątrz.

Zasady: Osoby z wewnętrznego kręgu odwracają się do osób stojących w zewnętrznym kręgu, aby wzajemnie zadać sobie 3 pytania, które zapisujemy na tablicy:

a) *Gdyby wszystko było możliwe nasza klasa....*

b) *Wygrany milion dolarów dla naszej klasy wydałbym na....*

c) *Na klasową wycieczkę marzeń pojechałbym....(gdzie, co klasa by tam robiła)*

Czas jednej rundy możemy wyznaczyć, np. 2 minuty, (można wykorzystać minutnik lub budzik w telefonie), następnie zewnętrzne koło przesuwa się o jedną osobę zgodnie ze wskazówkami zegara.

UWAGA: Informujemy, że zależy nam wyłącznie na miłych i pozytywnych pomysłach.

Ilość rund zależy od prowadzącego, może ich być kilka lub tyle aby każdy porozmawiał z każdym.

Na koniec warto powiedzieć uczniom, że na dzisiejszej lekcji będą mogli te wyobrażenia przelać na papier.

Część zasadnicza

3. Pogadanka na temat zasady działania wizualizacji i mapy marzeń, co zostanie wykonane w formie klasy marzeń - wprowadzenie teoretyczne:

Dlaczego wykonanie mapy marzeń ma moc?

To narzędzie pochodzi z 1955 r. i zastosował je wtedy John Assaraf, znawca ludzkiego mózgu, fizyki kwantowej oraz autor znanych książek.

Najpierw wyobrażamy sobie coś w głowie, a potem przenosimy te obrazy na papier. Dzięki temu możemy realizować prawo przyciągania i w ten sposób zauważamy okazje, które się pojawiają i powodują, że nasza wizja staje się rzeczywistością. Przypomina to zasadę działania wyszukiwarki GOOGLE, w którą wpisujemy hasło i otrzymujemy to co chcemy.

Tablica marzeń jest skuteczną metodą, która pomaga zrealizować marzenia. Przedstawia w symboliczny sposób to o czym marzymy i czego pragniemy. Tablica sprawia, że zaczynamy być gotowi na zmianę jakiej pragniemy, a wtedy ona się pojawia.

4. Uczniowie jako cały zespół przygotowują graficzną reprezentację KLASY MARZEŃ. Uczniowie korzystają z przygotowanych przez siebie materiałów (kolorowe obrazki, gazety lub wydrukowane ilustracje). Łączą ławki w taki sposób, aby arkusz brystolu znajdował się na środku, a oni aby mogli pracować dookoła. Można to wykonać także na podłodze w przypadku większej ilości uczniów. Nauczyciel przedstawia instrukcję wykonania pracy plastycznej KLASY MARZEŃ.

KLASA MARZEŃ - instrukcja

A. Zastanówcie się nad odpowiedziami na pytania:

- ✓ *Jeśli wszystko byłoby możliwe jaka byłaby Wasza klasa?*
- ✓ *Jakie mielibyście relacje w klasie?*
- ✓ *Gdzie chcielibyście pojechać na wycieczkę klasową?*
- ✓ *Co kojarzy Wam się z klasą marzeń?*

B. Wyszukajcie wśród przygotowanych materiałów (czasopism, ilustracji) obrazki i hasła, które najbardziej kojarzą wam się z wyobrażeniem klasy marzeń.

C. Wykonajcie pracę plastyczną KLASY MARZEŃ:

- na środku brystolu napiszcie nazwę swojej klasy, np. KLASA 8b
- dookoła naklejcie wybrane zdjęcia i hasła, możecie ozdobić pracę według swojego uznania

D. Pracę KLASY MARZEŃ możecie umieścić w widocznym miejscu w swojej klasie, aby przypominała Wam waszych wyobrażeniach idealnej klasy.

Podsumowanie –ewaluacja

5. Dyskusja: zaproszenie do podzielenia się refleksjami na temat zajęć,

Przykładowe pytania jakie nauczyciel może zadać uczniom:

- *Jakie uczucia towarzyszyły wam podczas wykonaniu zadania?*
- *Co było łatwe w tworzeniu KLASY MARZEŃ?*
- *Co sprawiło trudność, dlaczego?*
- *Jakie są Wasze wnioski po wykonaniu pracy KLASY MARZEŃ?*

Scenariusz lekcji informatyki w szkole ponadpodstawowej lub na zajęciach pozalekcyjnych w szkole podstawowej

Autor scenariusza: Sylwester Plachta- doradca metodyczny

Temat: Pythonowe gry - koduj, twórz i współpracuj!

Czas trwania: 90 minut (2 lekcje 45-minutowe)

Cele lekcji:

Uczniowie

- potrafią zaprojektować i zaimplementować prostą grę w Pythonie.
- rozwijają umiejętności współpracy w grupie poprzez podział ról i odpowiedzialności.
- rozwijają umiejętności programistyczne w zakresie używania pętli, instrukcji warunkowych i funkcji.

Materiały i narzędzia:

- Komputery z zainstalowanym Pythonem.
- Projektor lub tablica interaktywna.
- Przygotowany kod bazowy (szkielet gry).
- Arkusze z opisem ról w zespole i checklistą zadań.
- Karty pracy z instrukcjami.
- Przykładowe rozwiązania do gier.

. Wprowadzenie (15 minut)

1. Powitanie i wprowadzenie tematu lekcji:

- Nauczyciel wyjaśnia, że celem lekcji jest stworzenie prostych gier w Pythonie (np. "Zgadnij liczbę", "Rzut kostką", "Kamień, papier, nożyce", „Koło fortuny”), z uwzględnieniem współpracy w grupach.
- Krótkie przypomnienie podstaw Python: funkcja random, pętle, instrukcje warunkowe, wczytywanie danych od użytkownika.

2. Przykładowa demonstracja gry:

- Nauczyciel pokazuje działający przykład gry "Zgadnij liczbę": komputer losuje liczbę, a gracz próbuje ją odgadnąć na podstawie wskazówek "za dużo" lub "za mało".
- Wskazuje możliwości rozbudowy gry: np. dodanie licznika prób.
- Cel gry: Komputer losuje liczbę od 1 do 50, a gracz zgaduje liczbę, otrzymując wskazówki "za dużo" lub "za mało".

```
import random

def zgadnij_liczbe():
    liczba = random.randint(1, 50)
    proby = 0

    print("Zgadnij liczbę od 1 do 50")

    while True:
        proby += 1
        odpowiedz = int(input("Twoja odpowiedź: "))

        if odpowiedz < liczba:
            print("Za mało!")
        elif odpowiedz > liczba:
            print("Za dużo!")
        else:
            print(f"Brawo! Zgadłeś w {proby} próbach.")
            break

    zgadnij_liczbe()
```

3. Podział na grupy:

- Uczniowie losowo zostają podzieleni się na grupy 3-4 osobowe.
- Każda grupa wybiera lub losuje swoją grę do realizacji: "Rzut kostką", "Kamień, papier, nożyce", „Koło fortuny”.

2. Przydział ról w grupach (10 minut)

Każda grupa przydziela swoim członkom następujące role:

1. Lider projektu:

- Koordynuje pracę zespołu, dba o realizację zadań zgodnie z harmonogramem.
- Pilnuje czasu i rozdziela zadania między członków grupy.

2. Główny programista:

- Pisze główną część kodu gry.
- Konsultuje się z zespołem w kwestiach związanych z logiką gry.

3. Tester:

- Na bieżąco sprawdza poprawność działania programu.
- Wykrywa i zgłasza błędy do naprawy.
- Proponuje ulepszenia w grze.

4. Dokumentalista:

- Sporządza dokumentację projektu (np. opis gry, decyzje zespołu).
- Przygotowuje materiały do prezentacji projektu.
- Dodaje komentarze w kodzie, aby był czytelny.

3. Realizacja projektu (45 minut)

1. Praca nad grą:

- Lider projektu rozpoczyna pracę, przypominając o podziale zadań.
- Główny programista tworzy kod bazowy w oparciu o otrzymane wskazówki.
- Tester analizuje poszczególne fragmenty kodu na bieżąco, zgłaszając uwagi.
- Dokumentalista opisuje działanie programu, wprowadza komentarze do kodu i zbiera materiały do prezentacji.

2. Wsparcie nauczyciela:

- Nauczyciel obserwuje pracę grup, wspiera w rozwiązywaniu problemów technicznych i międzyludzkich.

3. Karty pracy:

- Każda grupa otrzymuje kartę pracy z zadaniami i wskazówkami do stworzenia wybranej gry.

Karta pracy: "Rzut kostką"

Cel gry: Komputer losuje wynik rzutu kostką (od 1 do 6), a gracz zgaduje wynik.

Instrukcje dla ról:

- **Lider projektu:**
 - Zaplanuj dodanie systemu punktacji (np. liczba poprawnych zgadnięć).
 - Ustal harmonogram testowania gry.
- **Główny programista:**
 - Napisz funkcję losującą wynik rzutu.
 - Dodaj mechanizm zgadywania wyniku przez gracza.
- **Tester:**
 - Sprawdź, czy wynik losowania jest zawsze w zakresie od 1 do 6.
 - Testuj grę kilkakrotnie, aby upewnić się, że punkty są poprawnie naliczane.
- **Dokumentalista:**
 - Przygotuj opis zasad gry do przedstawienia innym grupom.
 - Zaznacz w dokumentacji miejsca, gdzie kod może zostać rozbudowany.

```
import random

def rzut_kostka():
    print("Rzut kostką - zgadnij wynik!")

    kostka = random.randint(1, 6)
    odpowiedz = int(input("Twoja odpowiedź (1-6): "))

    if odpowiedz == kostka:
        print("Brawo! Zgadłeś wynik.")
    else:
        print(f"Niestety, nie zgadłeś. Wynik to: {kostka}")

    rzut_kostka()
```

Karta pracy: "Kamień, papier, nożyce"

Cel gry: Gracz wybiera jedną z opcji (kamień, papier, nożyce), komputer losuje swoją opcję, a gra wyłania zwycięzcę.

Instrukcje dla ról:

- **Lider projektu:**
 - Ustal kolejność implementacji: losowanie, porównywanie wyników, liczenie punktów.
 - Dopilnuj, aby każdy w zespole znał zasady gry.
- **Główny programista:**
 - Zaimplementuj funkcję losującą wybór komputera.
 - Dodaj warunki decydujące o wyniku gry (wygrana, przegrana, remis).
- **Tester:**
 - Sprawdź wszystkie możliwe kombinacje wyborów gracza i komputera.
 - Upewnij się, że wyniki są zgodne z zasadami gry.
- **Dokumentalista:**
 - Przygotuj opis zasad gry i przykładowe wyniki.
 - Dodaj komentarze, które wyjaśniają, jak gra decyduje o zwycięzcy.

```
import random

def kamien_papier_nozyce():
    opcje = ["kamień", "papier", "nożyce"]
    komputer = random.choice(opcje)

    print("Wybierz: kamień, papier lub nożyce")
    gracz = input("Twój wybór: ").lower()

    if gracz == komputer:
        print(f"Remis! Obaj wybraliście {gracz}.")
    elif (gracz == "kamień" and komputer == "nożyce") or \
         (gracz == "papier" and komputer == "kamień") or \
         (gracz == "nożyce" and komputer == "papier"):
        print(f"Wygrałeś! {gracz} pokonuje {komputer}.")
    else:
        print(f"Przegrałeś! {komputer} pokonuje {gracz}.")

kamien_papier_nozyce()
```

Karta pracy: "Koło fortuny"

Cel gry: Komputer losuje słowo, a gracz próbuje odgadnąć poszczególne litery. Celem jest odgadnięcie całego słowa.

- **Lider projektu:**
 - Organizuje podział pracy w grupie i ustala etapy realizacji projektu.
 - Pilnuje, aby wszyscy członkowie grupy aktywnie uczestniczyli w realizacji projektu.
 - Koordynuje wybór słów do gry i opracowanie zasad losowania liter.
- **Główny programista:**
 - Tworzy kod gry, w tym logikę losowania słów i obsługę wprowadzania liter przez gracza.
 - Implementuje system śledzenia liczby prób oraz odkrywania liter.
 - Rozwiązuje problemy techniczne, takie jak wyświetlanie ukrytego słowa czy kończenie gry.
- **Tester:**
 - Sprawdza, czy gra działa poprawnie na różnych etapach (np. losowanie słów, odgadywanie liter).
 - Testuje różne przypadki, takie jak podanie litery nieobecnej w słowie lub wpisanie całego słowa zamiast pojedynczej litery.
 - Zgłasza błędy i proponuje usprawnienia, np. dodanie wskazówek.
- **Dokumentalista:**
 - Dodaje komentarze do kodu, aby wyjaśnić logikę działania gry.
 - Tworzy dokument opisujący grę, jej zasady, oraz instrukcję użytkowania.

```
import random

def kolo_fortuny():
    slowa = ["python", "komputer", "programowanie", "edukacja"]
    slowo = random.choice(slowa)
    ukryte = ["_" for _ in slowo]
    proby = 6

    print("Witaj w grze Koło Fortuny!")

    while proby > 0 and "_" in ukryte:
        print("".join(ukryte))
        print(f"Pozostałe próby: {proby}")
        litera = input("Podaj literę: ").lower()

        if litera in slowo:
            for i in range(len(slowo)):
                if slowo[i] == litera:
                    ukryte[i] = litera
            else:
                proby -= 1
                print("Zła litera!")

        if "_" not in ukryte:
            print(f"Brawo! Odgadłeś słowo: {slowo}")
        else:
            print(f"Przegrałeś! Słowo to: {slowo}")

    kolo_fortuny()
```

4. Podsumowanie pracy w grupach (20 minut)

☐ Prezentacja wyników:

- Każda grupa przedstawia swoją grę, omawia jej działanie i prezentuje kluczowe elementy kodu.
- Lider projektu podsumowuje proces pracy grupy: co poszło dobrze, co było wyzwaniem.

☐ Feedback krzyżowy:

- Każda grupa ocenia inną grupę, skupiając się na innowacyjności. Mogą użyć kryteriów:
 - Czy gra działa poprawnie?
 - Jakie pomysły wyróżniają grę?

☐ Dyskusja o współpracy:

- Nauczyciel zadaje pytania:
 - Co pomogło Wam w pracy zespołowej?
 - Jakie role były najważniejsze dla sukcesu projektu?
 - Co byście zmienili w swoim sposobie pracy?

☐ Działania integracyjne:

- **Wymiana ról:** Każda grupa powtórnie analizuje swój projekt, ale zamienia role – dokumentalista wchodzi w rolę lidera, a programista staje się testerem. To umożliwia lepsze zrozumienie pracy innych.
- **Burza mózgów:** Grupy wspólnie wymyślają, jak rozwinąć swoje gry (np. nowe funkcje, poprawa interfejsu). Najlepsze pomysły mogą być zaimplementowane na kolejnych lekcjach.

☐ Nagrody za współpracę:

- Każdy zespół otrzymuje wyróżnienia w różnych kategoriach, np. "Najbardziej innowacyjny pomysł", "Najlepsza współpraca", "Najbardziej rozbudowany kod".

☐ Indywidualna refleksja:

- Uczniowie wypełniają krótki formularz:
 - Co było najciekawszym elementem pracy w grupie?
 - Czego się nauczyłem/am o współpracy?
 - Co zrobiłbym/zrobiłabym inaczej przy kolejnym projekcie?

Scenariusz lekcji fizyki w klasie 8

Autor scenariusza: Grzegorz Czachorowski- doradca metodyczny

Temat: O fizyce przy dźwiękach.

Cele lekcji: III. Planowanie i przeprowadzanie obserwacji lub doświadczeń oraz wnioskowanie na podstawie ich wyników.

Wymagania szczegółowe:

I. Wymagania przekrojowe - podstawa programowa

4) opisuje przebieg doświadczenia lub pokazu; wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania oraz wskazuje rolę użytych przyrządów;

9) przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania obserwacji, pomiarów i doświadczeń.

VIII. Ruch drgający i fale

5) opisuje mechanizm powstawania i rozchodzenia się fal dźwiękowych w powietrzu; podaje przykłady źródeł dźwięku;

6) opisuje jakościowo związek między wysokością dźwięku a częstotliwością fali oraz związek między natężeniem dźwięku (głośnością) a energią fali i amplitudą fali;

8) doświadcza:

b) demonstruje dźwięki o różnych częstotliwościach z wykorzystaniem drgającego przedmiotu lub instrumentu muzycznego,

Elementy doradztwa zawodowego: Uczniowie zapoznają się z poziomami dźwięków niebezpiecznych dla słuchu. Wymieniają grupy zawodów narażonych na hałas. Potrafią wymienić przyrządy służące ochronie słuchu.

Metody pracy:

- pokaz z objaśnieniem (praktyczne)
- tekstu przewodniego

Formy pracy:

- praca w grupie
- praca z zespołem klasowym

Niezbędne pomoce:

- [prezentacja wykonana w Canva](#)
- komputer z dostępem do internetu, głośniki, ekran lub projektor
- karty dixit
- plastikowe słomki, nożyczki, sznurek, kubki papierowe

Część wstępna

Nauczyciel zapisuje temat lekcji: „O fizyce przy dźwiękach”. Nawiązuje kontakt z uczniami pytaniami wprowadzającymi: „jakie są Wasze ulubione dźwięki”? „Co kojarzy Wam się z dźwiękami”? Odnosi się do przykładów z realiów uczniowskiego życia. Opowiada, że dowiemy się, dlaczego jedne dźwięki są ciche, a inne głośne. Uprzedza, że na lekcji mogą się pojawić dźwięki, drażniące nasz układ słuchowy. W przypadku złego samopoczucia, należy zgłosić ten fakt nauczycielowi. Uczniowie zapisują temat zajęć w zeszytach. Słuchają krótkiego wprowadzenia przez nauczyciela. Zapoznają się z celami nauczania. Zgłaszają pytania dotyczące tematu lub organizacji zajęć.

Część zasadnicza

Nauczyciel rozkłada karty Dixit na stoliku. Wyjaśnia, że każda karta ma inspirować uczniów do refleksji nad dźwiękami. Dzieli klasę na grupy prosząc, aby ustawili się w kolejności rosnącej daty urodzenia, bez porozumiewania się głosowo. Podpowiada, że można pokazywać liczby palcami. Po ustawieniu szeregu prosi o kolejne odliczenie dźwięków gamy C-dur: Do, Re, Mi, Fa, Sol, La. Następnie prosi, aby uczniowie usiedli przy stoliku oznaczonym odpowiednim dźwiękiem gamy C-dur. Nauczyciel wyświetla prezentację multimedialną, omawia metody pracy oraz przewidywany przebieg zajęć, aby uczniowie mogli wiedzieć czego się spodziewać. Wykorzystując prezentacje, aplikacje phet.colorado.edu zapoznaje uczniów ze sposobem rozchodzenia się dźwięków, zależnością wysokości dźwięku, głośności od amplitudy. Uczniowie odbierają wrażenia słuchowe, porównują z zachowaniem cząsteczek powietrza. Nauczyciel przedstawia wykorzystanie programu dzwonków chromatycznych. Zachęca do zagrania prostych utworów typu „wlaź kotek na płotek”, „pojedziemy na łów”.

Podsumowanie pracy w grupie

Nauczyciel przekazuje każdej grupie kartkę z symbolem teczki. Zadaje pytanie: co uczniowie zabraliby ze sobą do teczki po lekcji? Na co zwrócili uwagę? Co ich zainteresowało? Uczniowie w grupach wymieniają poglądy. Dzielą się pomysłami. Zapisują na kartce swoje propozycje. Przedstawiciele grup dzielą się swoimi spostrzeżeniami na forum grupy. Nauczyciel na bieżąco zapisuje propozycje poszczególnych grup. Przypomina zamierzony cel lekcji. Podsumowuje najważniejsze wiadomości, które zaistniały w trakcie lekcji.

Przewidywany przebieg lekcji

Czas [minuty]	Działanie nauczyciela	Czynności uczniów	Odknośniki
0 - 3	Zapisuje temat lekcji. Podaje spersonalizowany dla uczniów cel lekcji	Zapisują temat lekcji. Zapoznają się z celem lekcji	
4 - 6	Rozkłada karty dixit. Prosi o wybranie karty, która w danym momencie jest interesująca dla ucznia. Wyświetla prezentację. Omawia metody pracy oraz przebieg lekcji.	Wybierają karty dixit. Zapoznają się z przebiegiem lekcji	<u>Prezentacja w Canva</u>
7-10	Dokonuje podziału na grupy poprzez ustawienie się uczniów w kolejności urodzenia od stycznia do grudnia, a następnie kolejno odliczenia do 5. Warunkiem ćwiczenia jest brak porozumiewania się głosowego przez uczniów - werbalizacji. Uczniowie mogą gestykulować, pokazywać ilość palcy. Prosi, aby uczniowie z nr 1 usiedli przy stoliku oznaczonym jako Do, uczniowie z nr 2 usiedli przy oznaczonym jako Re. itd. Zadaje pytania jednemu	Dzielą się na grupy. Przemieszczają się wzdłuż szeregu wskazującego miejsce urodzenia. Porównują swój miesiąc i dzień urodzenia z innymi. Zajmują miejsce przy stoliku oznaczonym Do, Re, Mi, Fa, Sol, La. Odpowiadają na pytanie o kartę dixit.	<u>Obrazki nutki przedstawiające gru Do, Re, Mi, Fa, Sol, La.</u>

	przedstawicielowi grupy dlaczego wybrał właśnie tę kartę dixit		
11 - 15	Prezentuje wielkości opisujące dźwięk. Wykorzystuje aplikację phet.colorado.edu do omówienia powstawania i rozchodzenia się fali dźwiękowej. Zadaje pytania kolejnemu przedstawicielowi grupy „dlaczego wybrał właśnie tę kartę dixit?”	Obserwują i słuchają jak zachowują się cząsteczki powietrza przy przejściu fali dźwiękowej. Opowiadają co zwróciło ich uwagę. Odpowiadają na pytanie o kartę dixit.	<u>Wprowadzenie do fal, dźwięki</u>
16 - 19	Prezentuje rozchodzenie się dźwięku w przypadku zmniejszającego się ciśnienia powietrza. Zadaje pytania kolejnemu przedstawicielowi grupy „dlaczego wybrał właśnie tę kartę dixit?”	Obserwują i słuchają zachowanie się cząsteczek powietrza przy przejściu fali dźwiękowej, gdy zmniejszamy ilość ciśnienia. Opowiadają co zwróciło ich uwagę. Odpowiadają na pytanie o kartę dixit.	<u>Fale dźwiękowe</u>
20 - 24	Zadaje pytanie z czym kojarzą im się nazwy grup, które zostały wprowadzone. Nawiązuje do wiedzy z lekcji muzyki. Przedstawia gamę C-dur, pianino online, gra prosty utwór muzyczny np. „Włazł kotek na płotek” lub „Pojedziemy na łów” Zadaje pytania kolejnemu przedstawicielowi grupy „dlaczego wybrał właśnie tę kartę dixit?”	Przypominają gamę C-dur. Zwracają uwagę na wysokość dźwięku oraz nazwę dźwięku. Odpowiadają na pytanie o kartę dixit.	<u>Dzwonki chromatyczne</u>
25-29	Nauczyciel zaprasza uczniów do udziału w quizie dźwiękowym co to za instrument oraz do jakiej grupy instrumentów należy. Za każdą	Biorą udział w Quizie muzycznym. Naradzają się w grupie. Wybierają prawidłową odpowiedź. Zaliczają dany	

	poprawną odpowiedź grupa otrzymuje kolorową słomkę. Zadaje pytania kolejnemu przedstawicielowi grupy „dlaczego wybrał właśnie tą kartę dicit?”	instrument do grupy instrumentów. Odpowiadają na pytanie o kartę dicit.	
30 - 39	Nauczyciel zaprasza do ćwiczenia „Wspólnie w grupie zrobmy coś dźwięcznego. Prezentuje wykonanie piszczałki z plastikowej słomki. Wykonuje doświadczenie jak wysokość słomki zależy od długości słomki. Prezentuje działanie sznurkowego telefonu.	Podejmują decyzję, które doświadczenie wykonać. Zapoznają się z tekstem przewodnim. Wykonują piszczałkę metodą prób i błędów. Wydobywają dźwięki. Wykonują telefon z kubeczków i sznurka. Prezentują nauczycielowi swoje projekty.	<u>Piszczałka ze słomki</u> <u>Telefon z kubeczków</u>
40 - 42	Przekazuje każdej grupie kartkę, na której narysowana jest teczka. Prosi uczniów, aby zastanowili się, a następnie zapisali, narysowali co podobało im się na lekcji, na co zwrócili uwagę. Zachęca do zabrania głosu przedstawicieli grup.	Na otrzymanej kartce papieru zapisują, rysują elementy lekcji, które im się podobały, zwróciły na nie uwagę. Przedstawiciele grup zabierają głos na forum klasy.	<u>Refleksja uczniów</u>
43-45	Przypomina cele lekcji. Uczniowie odpowiadają na pytania: Czym są dźwięki? Jakie znają dźwięki? Czy dźwięki mogą być niebezpieczne? Prosi uczniów o wypisanie co sprzyjało pracy w grupie, ewentualnie co ją utrudniało?	Przypominają sobie cele lekcji. Zwracają uwagę na najważniejsze wiadomości. Przyklejają swoje spostrzeżenia na flipcharcie.	

Bibliografia:

1. [Podstawa programowa z fizyki w Szkole Podstawowej wraz ze zmianami](#)
2. W. Okoń, Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej, Warszawa, 1998
3. „To nasz świat. Fizyka” podręcznik do klasy 8 autorstwa Piotra Nieżurawskiego
4. Meandry prototypowania, Adam Zahler, Centrum Nauki Kopernik

Scenariusz lekcji geografii w klasie 6

Autor scenariusza: Małgorzata Kazmierczak-doradca metodyczny

Temat: Londyn i Paryż – wielkie miasta Europy.

Wymagania podstawy programowej:

Uczeń określa podobieństwa i różnice między wielkimi miastami Europy: Londynem i Paryżem.

Cel ogólny:

wskazanie różnic i podobieństw w strukturze, funkcjonowaniu i cechach społeczno-gospodarczych Londynu i Paryża.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- wymienia podstawowe cechy wielkich metropolii (np. duża liczba ludności, wysoka gęstość zaludnienia i zabudowy);
- wskazuje wybrane cechy demograficzne ludności Londynu i Paryża;
- wymienia przykłady atrakcji turystycznych Londynu i Paryża;
- wskazuje różnice pomiędzy głównymi funkcjami poszczególnymi częściami wielkich metropolii (dzielnic centralnych i peryferyjnych);
- omawia przyczyny szybkiego rozwoju Londynu i Paryża;
- wyjaśnia znaczenie transportu zbiorowego w funkcjonowaniu wielkich metropolii;
- porównuje na podstawie ilustracji porównać centra i przedmieścia Londynu i Paryża;
- porównuje położenie i kierunki rozwoju przestrzennego Londynu i Paryża na podstawie map pt. Zasięg miasta i aglomeracji.

I. Metody pracy: pogadanka, praca z podręcznikiem, praca z mapą.

II. Formy pracy:

1. Praca indywidualna
2. Praca zbiorowa:
 - praca z całą klasą,
 - praca w grupach

III. Pomoce dydaktyczne: podręcznik, mapa, film dydaktyczny z podręcznika, karta pracy.

IV. Przebieg lekcji:

1. Faza wprowadzająca:

- krótka pogadanka na temat życia w dużym mieście
- zapisanie tematu lekcji,
- obejrzenie krótkich filmów dydaktycznych z podręcznika (Paryż – widok z wieży Eiffla, Ulicami Londynu).

2. Faza realizacji:

Praca w grupach w 3-osobowych. Każda grupa rozwiązuje zadania w karcie pracy.

KARTA PRACY – Londyn i Paryż.

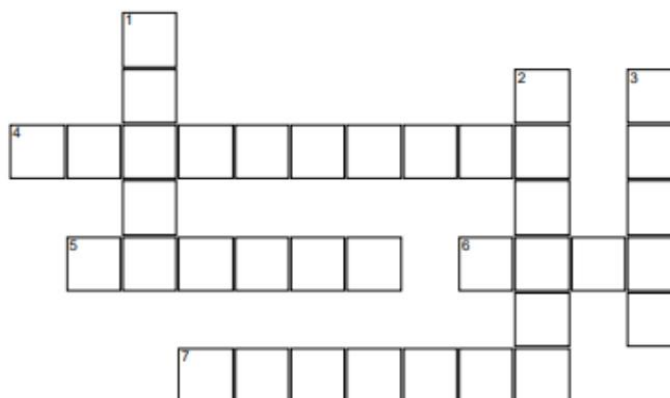
Zadanie 1.

Rozwiąż krzyżówkę.

12.03.2023, 14:02

Document

Wielkie miasta Europy.

Poziomo

- 4 Duże miasto.
5 Stolica Wielkiej Brytanii.
6 Londyńskie centrum finansowe świata.
7 Rzeką, która przepływa przez stolicę Francji.

Pionowo

- 1 Podziemna kolejka w wielkich miastach.
2 Rzeką, która przepływa przez stolicę Wielkiej Brytanii.
3 Stolica Francji.

Zadanie 2.

Zdania dotyczące Londynu oznacz literą L, natomiast Paryża literą P.

1. Po ulicach jeżdżą czerwone autobusy.
2. Znajduje się tu metro nazywane the Tube.

3. Stolica świata mody.
4. Biznesowa dzielnica La Defense.
5. Stolica najlepszych restauracji.
6. Przepływa tu Tamiza.

Zadanie 3.

Wyjaśnij, dlaczego Paryż i Londyn stały się miastami wielonarodowymi i wielokulturowymi?

.....

.....

.....

Zadanie 4.

Na podstawie informacji z podręcznika strona 100-101 znajdź w wykreslance 4 atrakcje turystyczne Londynu i 2 Paryża. Atrakcje Londynu zaznacz na czerwono a Paryża na zielono.

Tytuł: "WIELKIE MIASTA EUROPY"
 Autor wykreslanki: nauczyciel geografii

L	O	N	D	O	N	W	E	Y	E	G	S	T	T	T
X	Y	G	L	Ć	Ń	V	F	R	A	L	D	Ś	F	O
B	G	U	H	D	U	K	G	W	T	W	A	B	Ś	W
Z	I	L	V	U	P	T	F	I	V	E	A	H	P	E
J	X	G	G	D	Y	O	F	E	Ż	Ż	B	P	Ś	R
H	O	Z	Ż	Ż	O	Ć	A	Ż	L	S	M	Ć	W	A
W	Ń	K	Ż	B	O	Ś	D	A	H	Ł	K	A	S	B
B	J	Y	N	Ł	E	V	F	Ż	X	Ń	J	N	D	R
N	B	Q	J	Ż	S	N	F	E	D	B	J	O	Ż	I
T	R	A	K	H	Ż	E	Ń	I	X	A	Ó	E	Ć	D
L	U	W	R	M	Ó	Q	L	F	N	A	N	Q	Ć	G
B	E	Q	O	M	H	Ł	K	F	A	K	T	Ć	E	E
Ł	Ó	L	Ś	Q	H	A	V	L	Y	W	C	Ś	R	Ż
T	H	Ż	U	Ó	K	Ń	R	A	K	S	J	P	T	Ń
L	D	A	O	Ż	B	U	C	K	I	N	G	H	A	M

Wspólne sprawdzenie poprawności rozwiązania zadań w karcie pracy.

3. Faza podsumowująca:

Zapisanie notatki do zeszytu w poszczególnych grupach.

1. Metropolia (duże miasto):

Miasto/stolica	państwo	Rzeka przepływająca przez to miasto	Liczba ludności (mln)	Atrakcje turystyczne
LONDYN				
PARYŻ				

1. Cechy metropolii:

- a)
- b)
- c)

2. Funkcje części wielkich metropolii na przykładzie Londynu i Paryża:

- a) centrum –
- b) przedmieścia (peryferia) –

Rozmowa na temat:

Co ułatwiało a co utrudniało pracę w grupie?

Scenariusz lekcji geografii w klasie 7

Autor scenariusza: Małgorzata Kazimierczak- doradca metodyczny

Temat: Zróżnicowanie społeczne ludności Polski i Europy.

2 jednostki lekcyjne

Wymagania podstawy programowej:

Uczeń przedstawia na podstawie materiałów źródłowych zróżnicowanie narodowościowe, etniczne i wyznaniowe ludności Polski.

Cel ogólny:

Uczeń wyjaśnia podstawowe pojęcia z zakresu demografii; korzysta z różnych źródeł informacji.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- porównuje obecną i przedwojenną strukturę wyznaniową w Polsce;
- korzysta z danych statystycznych,
- wymienia i charakteryzuje grupy etniczne, mniejszości narodowe, grupy etnograficzne i grupy wyznaniowe występujące na terenie Polski,

I. Formy pracy:

1. Praca indywidualna

2. Praca zbiorowa:

- praca z całą klasą
- praca w grupach

II. Metody pracy: pogadanka, metoda studiów przypadkowych (samodzielne dochodzenie uczniów do wiedzy na podstawie analizy materiałów źródłowych) , praca z podręcznikiem oraz z mapą, metoda projektu (lapbook).

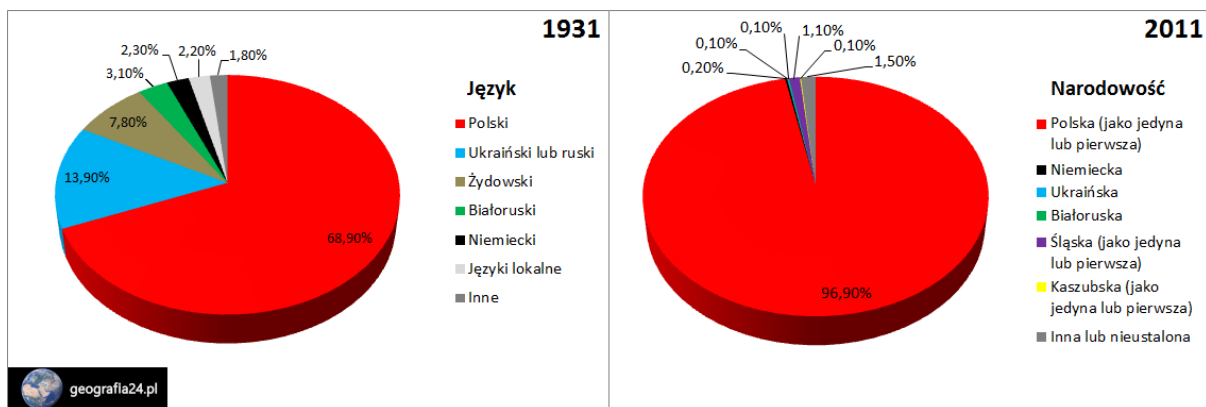
III. Pomoce dydaktyczne: podręcznik, mapa, film dydaktyczny, zadanie internetowe wordwall, kredki, blok formatu A-2, klej, materiały źródłowe do umieszczenia na lapbooku.

IV. Przebieg lekcji:

Część wstępna:

Pogadanka. Zapoznanie uczniów ze strukturą narodowościową, etniczną i wyznaniową Polski. Rozwiązanie karty pracy oraz zadania internetowego wordwall.

1.Struktura narodowościowa Polski:

Obecnie Polska jest krajem jednolitym narodowościowo.

2. Mniejszości narodowe i mniejszości etniczne w Polsce.

3. Grupy (społeczności) etnograficzne w Polsce:

- Kaszubi,
- Kurpie,
- Łowiczenie,
- Ślężacy,
- Podhalanie.

Zadania:

1. Wymień religie i wyznania istniejące w Polsce.

2. Które wyznanie, które dominuje w Polsce.

3. Wyjaśnij, co to jest:

ANALFABETYZM.

ANALFABETYZM FUNKCJONALNY

4. Wyjaśnij, jaka jest różnica pomiędzy:

MNIEJSZOŚCIĄ NARODOWĄ a MNIEJSZOŚCIĄ ETNICZNĄ.

Na podstawie powyższej mapy wymień przykłady

mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce.

mniejszości narodowe

mniejszości etniczne

MNIEJSZOŚCI ETNICZNE	MNIEJSZOŚCI NARODOWE

<https://wordwall.net/pl/resource/29456973/mniejszo%C5%9Bci-narodowe-i-etniczne>

Część zasadnicza:

II jednostka lekcyjna poprzedzona jest wysłaniem i omówieniem zasad przygotowania i wykonania lapbooków. Wykonanie plakatów w formie lapbooka.

1. Podział klasy na 5 grup (podział uzależniony od sytuacji w klasie, samodzielne dobranie się uczniów lub losowanie przez nauczyciela; nauczyciel przygotowuje tyle karteczek ile jest uczniów w klasie, losuje pięć numerów a później te 5 osób losuje odpowiednią ilość numerków).

2. Losowanie przez lidera grupy (uczniowie każdej grupy sami wybierają wśród siebie lidera) nazwy grupy etnograficznej zamieszkującej Polskę.
3. Pokaz filmu jak przygotować lapbooka.

<https://www.youtube.com/watch?v=-YghqFOiGBw>

Omówienie i wysłanie przez dziennik informacji dotyczących drugiej części lekcji:
(czas na przygotowanie materiałów na drugą część lekcji to 2 tygodnie)

INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZYGOTOWANIA PLAKATU W FORMIE LAPBOOKA

1. **Termin wykonania i omówienia PRACY** – podczas lekcji geografii (30 minut przygotowanie plakatów, 15 minut prezentacja swoich prac).
2. Praca na kolorowym bloku formatu A-2 (do wykonania pracy dodatkowo potrzebujemy klej i nożyczki).
3. Każda praca musi zawierać:
 - a) Tytuł: Zróżnicowanie społeczne ludności Polski.
Podtytuł: GRUPY ETNOGRAFICZNE W POLSCE.
 - b) Mapkę rozmieszczenia 5 grup etnograficznych w Polsce (Kaszubi, Kurpie, Łowiczenie, Ślązacy, Podhalanie).
 - c) Mapkę rozmieszczenia mniejszości narodowych i mniejszości etnicznych w Polsce.
 - d) Zagadnienia: wyjaśnienie pojęć - MNIEJSZOŚĆ NARODOWA, MNIEJSZOŚĆ ETNICZNA, GRUPA ETNOGRAFICZNA, nazwa wylosowanej grupy etnograficznej, największe skupiska, język, obyczaje, kultura (informacje, zdjęcia, rysunki, schematy, wykresy).

Kryteria oceny lapbooka:

1. Odpowiedni układ kompozycyjny, czytelność i komunikatywność przekazu zawartego na plakacie, pomysłowość. (0-5p.)
2. Estetyczne wykonanie plakatu. (0-5p.)
3. Zgodność treści plakatu z jego tytułem. (0-5p.)
4. Poprawność podawanych wiadomości. (0-5p.)

Łącznie za plakat w formie lapbooka można uzyskać 20p.

Podsumowanie – ewaluacja i ocena prac.

Komentarz do scenariusza.

Organizacja pracy zespołowej na lekcji geografii w szkole podstawowej może być skutecznym sposobem na zwiększenie zaangażowania uczniów i rozwijanie umiejętności społecznych

Scenariusz lekcji języka angielskiego dla klasy VI-VIII

Autor scenariusza: Anna Zalewska- doradca metodyczny

Temat: Saint Valentine's Day – Walentynki.

Cele kształcenia: uczeń potrafi:

- powiedzieć kiedy obchodzone są Walentynki i kto jest patronem zakochanych,
- podać w języku angielskim symbole / wyrazy związane ze świętem zakochanych: róża (rose), serce (heart), pierścionek (ring), miesiąc miodowy (honeymoon);
- nazwać osoby: dziewczyna / chłopak (girlfriend / boyfriend), mąż / żona (husband / wife), pan młody / panna młoda (groom / bride);
- wymienić czasowniki i zwroty: lubić (like), kochać (love), zakochać się (fall in love), wziąć ślub (get married), iść na randkę (go on a date), zerwać (split), zaprzyjaźniać się (make friends);
- rozpoznawać miasta, filmy i piosenki, które są związane z tematyką miłości.

Treści nauczania (podstawa programowa):

I. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:

1) człowiek (uczucia i emocje, zainteresowania);

5) życie prywatne (znajomi, przyjaciele, święta i uroczystości)

IV. Uczeń tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne:

2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;

3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;

VIII. Uczeń przetwarza prosty tekst ustnie lub pisemnie:

2) przekazuje w języku polskim lub obcym informacje sformułowane w języku obcym;

3) przekazuje w języku obcym informacje sformułowane w języku polskim;

IX. Uczeń posiada:

1) podstawową wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym, oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego;

2) świadomość związku pomiędzy kulturą własną i obcą, wrażliwość kulturową i umiejętność pośredniczenia między kulturami poprzez nauczany język;

XI. Uczeń współdziała w grupie (np. w lekcyjnych i pozalekcyjnych językowych pracach projektowych);

XIII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku, gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis, wykorzystywanie środków niewerbalnych).

Metody pracy: eksponujące, burza mózgów, gry dydaktyczne, dyskusja kierowana.

Środki dydaktyczne: film, ćwiczenia interaktywne, interaktywna gra edukacyjna.

Przewidywany czas: 45 minut

Formy pracy: indywidualna, grupowa, zbiorowa.

Proponowany przebieg zajęć:

Lp	Działania nauczyciela	Treść instrukcji dla ucznia	Czas (min.)	Użyte materiały/pomoce
----	-----------------------	-----------------------------	-------------	------------------------

1	Nauczyciel wita się z uczniami, sprawdza obecność, pyta uczniów o ich samopoczucie.	Nauczyciel zadaje pytania w języku angielskim: How are you?	1-2	
2	Zapoznanie uczniów z tematem oraz celami lekcji: Saint Valentine's Day.		1	
3	Wyświetlenie przez nauczyciela animowanego filmu o legendzie świętego Walentego dostępnego na YouTube.	Proszę uważnie obejrzeć film. Jaka jest legenda świętego Walentego?	4	https://www.youtube.com/watch?v=JdKZepHMFWE
4	Nauczyciel prowadzi rozmowę na temat filmu.	Nauczyciel pyta uczniów czy już słyszeli wcześniej tę historię.	2	
5	Nauczyciel pyta uczniów jakie słowa kojarzą im się z Dniem Walentynek.	Podajcie symbole / słowa związane ze świętem zakochanych.	3	
6	Nauczyciel dzieli uczniów na cztery grupy używając https://www.flippity.net./RandomNamePicker.htm	Proszę o zebranie się czterech drużyn i wybranie swoich kapitanów.	2	
7	Nauczyciel wyjaśnia jak będzie wyglądała współpraca uczniów w czasie gry, którą udostępnia uczniom na swoim komputerze.	Kapitan po ustaleniu z drużyną podaje kategorię pytania i za ile punktów drużyna chce odpowiadać. Ustalacie dyskutując wspólną odpowiedź. Otrzymujecie lub tracicie punkty.	1	
8	Nauczyciel prowadzi grę. Każda grupa po kolei wybiera pytanie za określoną liczbę punktów (100 – 500), ustala odpowiedź, otrzymuje lub traci punkty.		20-25	https://www.flippity.net/qs.php?k=1RWVIsTSQ_ZMgOtJYvgtsLNL4IDPxFIG61dSAC9oYhQY
9	Nauczyciel podsumowuje lekcję. Chwali zaangażowanie uczniów na zajęciach.	Nauczyciel zachęca uczniów do skomentowania gry interaktywnej. Czy była trudna? Czy znaliście te filmy, piosenki? Jak wam się pracowało? Czy mogliście na siebie liczyć? Co ułatwiało wam pracę? Czy były jakieś problemy?	2	

10	Nauczyciel podaje interaktywną pracę dla każdej grupy (jeśli jest dostęp do kilku laptopów/ komputerów) lub dla całej klasy.	Wykonajcie interaktywne zadanie, połączcie słówka w pary.	2	https://wordwall.net/pl/resource/10738408/angielski/valentines-day-
11	Nauczyciel proponuje dodatkową pracę domową dla uczniów zainteresowanych tematem.	Obejrzyjcie filmik, który przypomni i poda więcej słówek związanych ze świętem zakochanych.	1	https://www.youtube.com/watch?v=20lcSjul5u4
12	Nauczyciel upewnia się, czy są pytania dodatkowe od uczniów. Nauczyciel żegna się z uczniami.		1	

Netografia:

Filmy – YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=JdKZepHMFWE>
<https://www.youtube.com/watch?v=20lcSjul5u4>

Gra edukacyjna:

https://www.flippity.net/qs.php?k=1RWVIsTSQ_ZMgOtJYvgtsLNL4IDPxFlG61dSAC9oYhQY

Ćwiczenia interaktywne: <https://wordwall.net/pl/resource/10738408/angielski/valentines-day->
dostępność do wszystkich linków z dnia 14.02.2025 r.

Komentarz

Praca w grupach na lekcji języka angielskiego ma wiele zalet, zarówno pod względem edukacyjnym, jak i społecznym. Oto najważniejsze z nich:

1. Większa motywacja i zaangażowanie
2. Rozwój umiejętności komunikacyjnych
3. Rozwój umiejętności społecznych
4. Wzajemne wsparcie i nauka od siebie nawzajem
5. Większa kreatywność i różnorodność pomysłów
6. Przygotowanie do pracy zespołowej w przyszłości
7. Zwiększenie pewności siebie
8. Lepsze zapamiętywanie materiału
9. Zróżnicowanie metod nauczania

Scenariusz lekcji języka angielskiego dla klas V-VII z uwzględnieniem tematyki doradztwa zawodowego.

Autor scenariusza: Anna Zalewska- doradca metodyczny

TEMAT: I'm interested in science, I want to be a scientist.
Jestem zainteresowany nauką, chcę zostać naukowcem.

WYMAGANIA PODSTAWY PROGRAMOWEJ

Doradztwo zawodowe:

Uczeń:

- określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje,
- wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia,
- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody,
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach,
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu.

Język angielski:

Uczeń:

- posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:
 - praca (np. popularne zawody i związane z nimi czynności);
 - człowiek (np. cechy charakteru, umiejętności i zainteresowania);
 - życie prywatne (np. czynności życia codziennego, formy spędzania czasu wolnego);
- tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne:
 - opisuje ludzi,
 - przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość,
 - opisuje upodobania;
- reaguje ustnie w typowych sytuacjach:
 - przedstawia siebie i inne osoby,
 - nawiązuje kontakty towarzyskie,
 - rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę,
 - uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia,
 - wyraża swoje upodobania, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, intencje i pragnienia innych osób,
 - współdziała w grupie,
 - stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu).

Czas zajęć: 45 min.

Cele ogólne:

- Zaznajomienie uczestników z różnorodnością zawodów, które może wykonywać człowiek.
- Rozbudzanie pomysłowości na temat swojej przyszłości zawodowej.
- Zapoznanie uczniów z rolą własnych zainteresowań w wyborze zawodu.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- określa swoje umiejętności, zainteresowania, cechy charakteru,
- potrafi zapytać o upodobania, zainteresowania, umiejętności,
- nazywa przynajmniej 10 zawodów w języku angielskim,
- potrafi połączyć zainteresowania i predyspozycje z wyborem właściwego zawodu,
- wskazuje kilka czynników, które wpływają na decyzję zawodową,
- planuje swoją przyszłość i karierę zawodową,
- potrafi ocenić przydatność kilku własnych cech i umiejętności do zawodu.

Metody kształcenia:

- wywiady
- burza mózgów,
- notatki graficzne (mind maps),
- mini-wykład,
- dyskusja grupowa.

Formy pracy:

- indywidualna,
- grupowa,
- zbiorowa.

Środki dydaktyczne i materiały:

- papier,
- mazaki, długopisy,
- tablica i kreda,
- materiały ksero – załącznik nr 1 (dla każdej osoby),
- 25 czystych kartek A4,
- 1 taśma samoprzylepna,
- nożyczki -1 para.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Przywitanie uczestników lekcji. Podanie tematu. Omówienie celów i przebiegu zajęć.
2. Nauczyciel rozdaje każdemu uczestnikowi zajęć kartkę (załącznik nr 1) i prosi o przeprowadzenie mini-wywiadów z kolegami/koleżankami. Zadając pytanie należy znaleźć przynajmniej jedną osobę (wpisać jedno imię do kwestionariusza), która posiada dane upodobania, zainteresowania, umiejętności. Uczniowie najpierw przeglądają pytania i w razie potrzeby wspólnie wyjaśniane są nowe/niezrozumiałe słowa w j. angielskim.
3. Po ok. 10 min uczniowie i nauczyciel wspólnie podsumowują pierwsze zadanie. Nauczyciel pyta, czy nasze upodobania, zainteresowania, umiejętności mają wpływ na wybór przyszłego zawodu:

‘What do you need to become a good singer?’ – “Co jest potrzebne, żeby zostać dobrym piosenkarzem/piosenkarką?”

‘Who can become a footballer?’ – “Kto może zostać piłkarzem?”

4. Nauczyciel dzieli losowo klasę/grupę uczniów na 5 mniejszych grup/par używając strony internetowej <https://www.flippity.net/RandomNamePicker.htm>. Każda grupa otrzymuje karteczkę (załącznik nr 4) z listą 5 zawodów i 5 kartek A4 (załącznik nr 2 przedstawia wszystkie omawiane zawody). Zadaniem uczniów jest przygotować notatki graficzne dla konkretnych 5 zawodów podając zainteresowania, predyspozycje i posiadane umiejętności, 1 kartka A4 – 1 zawód. Nauczyciel pokazuje przykład na tablicy (załącznik nr 3). Jeśli jest potrzeba, nauczyciel tłumaczy nazwy zawodów na język polski. Uczniowie mogą skorzystać z wcześniejszych kwestionariuszy (załącznik nr 1).

5. Grupy prezentują swoje prace na tablicy – przyklejają kartki do tablicy za pomocą taśmy samoprzylepnej, omawiają swoje pomysły.

6. Podsumowanie pracy na zajęciach. Nauczyciel ponownie zwraca uwagę, jaką rolę pełnią zainteresowania i predyspozycje w wyborze właściwego zawodu. Chętni uczniowie mają możliwość spróbować wypowiedzieć się w temacie: moje zainteresowania/umiejętności – mój proponowany przyszły zawód:

“I am... / I can... / I’m good at... / I like... SO I can be a good...”

“Jestem... / Potrafię... / Jestem dobry w... / Lubię... WIĘC Mogę być dobrym...”

7. Nauczyciel podsumowuje lekcję. Podkreśla zaangażowanie uczniów na zajęciach.

Nauczyciel zachęca uczniów do skomentowania pracy w grupach. Jak wam się pracowało?

Co ułatwiało współpracę?

Jakie wystąpiły trudności?

Załącznik nr 1

Find someone who...	name	Find someone who...	name
...likes taking photos (Do you like ... ?)		...is good at sport (Are you ... ?)	
...can look after small children (Can you ... ?)		...is interested in fashion (Are you ... ?)	
...is brave (Are you ... ?)		...likes driving (Do you like ... ?)	
...likes working with documents (Do you like ... ?)		...can work well in a group (Can you ... ?)	
...is strong (Are you ... ?)		...likes talking to people (Do you like ... ?)	
...can sing well (Can you ... ?)		...is quiet (Are you ... ?)	
...is talkative (Are you ... ?)		...can draw well (Can you ... ?)	

...likes animals (Do you like ... ?)		...likes helping people (Do you like ... ?)	
...knows a lot about human body (Do you know ... ?)		...can design his/her room (Can you ... ?)	
...eats healthy food (Do you eat ... ?)		...is bossy (Are you ... ?)	
...is organised (Are you ... ?)		...can count well (Can you ... ?)	
...is interested in people (Are you ... ?)		...likes travelling (Do you like ... ?)	
...can write stories (Can you ... ?)		...is beautiful 😊 (Are you ... ?)	
...is interested in science (Are you ... ?)		...wants to earn a lot of money (Do you want ... ?)	
...likes cooking (Do you like ... ?)		...loves reading books (Do you like ... ?)	

Załącznik nr 2

1. photographer
2. teacher/nursery teacher
3. fashion model
4. sportsman/sportswoman
5. shop assistant
6. bus driver/lorry driver
7. writer
8. office worker
9. fireman
10. soldier
11. doctor
12. singer

13. policeman/policewoman

14. fashion designer

15. architect

16. vet

17. manager

18. cook/chef

19. cashier

20. engineer

21. farmer

22. journalist

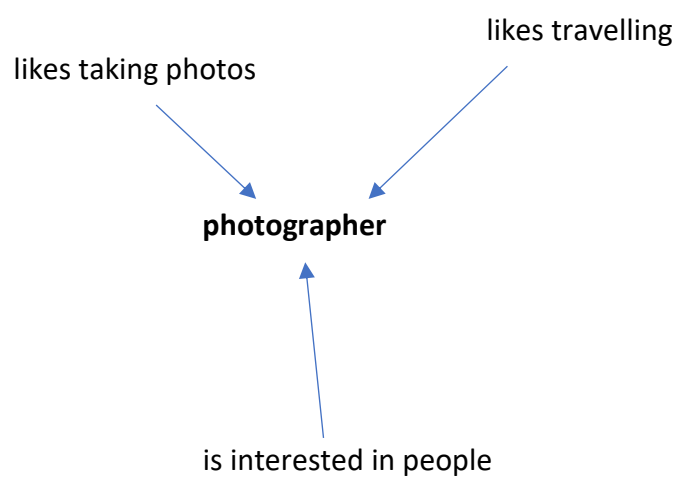
23. nurse

24. builder

25. scientist

26. manager

Załącznik nr 3

Załącznik nr 4

.....

Group 1 - teacher/nursery teacher, fashion model, sportsman/sportswoman, shop assistant, bus driver/lorry driver

.....

Group 2 – writer, office worker, fireman, soldier, doctor

.....

Group 3 – singer, policeman/policewoman, fashion designer, architect, vet

.....

Group 4 – manager, cook/chef, cashier, engineer, farmer

.....

Group 5 – journalist, nurse, builder, scientist, manager

.....

Komentarz

Praca w grupach na lekcji języka angielskiego ma wiele zalet, zarówno pod względem edukacyjnym, jak i społecznym. Oto najważniejsze z nich:

1. Większa motywacja i zaangażowanie
2. Rozwój umiejętności komunikacyjnych
3. Rozwój umiejętności społecznych
4. Wzajemne wsparcie i nauka od siebie nawzajem
5. Większa kreatywność i różnorodność pomysłów
6. Przygotowanie do pracy zespołowej w przyszłości
7. Zwiększenie pewności siebie
8. Lepsze zapamiętywanie materiału
9. Zróżnicowanie metod nauczania

Scenariusz lekcji historii dla klasy VII i VIII szkoły podstawowej

Autor scenariusza: Karolina Frejek- doradca metodyczny

TEMAT: Życie codzienne dzieci w Polsce podczas II wojny światowej

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE

- Rozwijanie umiejętności pracy w grupie i współpracy.
- Kształtowanie umiejętności analizy i interpretacji źródeł historycznych.
- Rozwijanie umiejętności formułowania wniosków na podstawie analizy materiałów źródłowych.

TREŚCI NAUCZANIA - WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- Opisuje życie codzienne dzieci w Polsce podczas II wojny światowej.
- Analizuje wpływ wojny na życie rodzinne i edukację dzieci.
- Rozpoznaje i interpretuje różne źródła historyczne dotyczące okresu II wojny światowej.

Metody pracy:

- Praca w grupach
- Analiza źródeł historycznych
- Dyskusja
- Prezentacja wyników pracy grupowej

Środki dydaktyczne:

- Karty pracy
- Gra stanowiskowa - "Mój rówieśnik - losy obywateli Polski podczas II wojny światowej"
- Tablica interaktywna

Przewidywany czas: 45-90 minut

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część wstępna - rozpoczynanie lekcji

1. Powitanie uczniów i wprowadzenie do tematu lekcji.
2. Krótkie przypomnienie najważniejszych wydarzeń związanych z II wojną światową: sytuacja ziem polskich po przegraniu kampanii wrześniowej; sytuacja ludność polskiej na terenach okupowanych przez wojska niemieckie; Przypomnienie struktury narodowościowej II RP (**załącznik nr 1**), prezentacja mapy na tablicy interaktywnej <https://zpe.gov.pl/a/mniejszosci-narodowe-ii-rp-i-konflikty-na-tle-narodowosciowym/DRP76tecq>
3. Podział klasy na 3 grupy za pomocą aplikacji: <https://www.randomlists.com/team-generator>

Część zasadnicza

1. Wprowadzenie do pracy w grupach:

Wyjaśnienie celu pracy w grupach i przedstawienie zadań.

Uczniowie losują postać i odkrywają po kolei jej losy, ustalają narodowość, miejsce zamieszkania, przynależność do grupy społecznej, potem określają jej charakter, by wreszcie poznać przeżycia z czasów wojny i okupacji. Postacie są wymyślone w taki sposób, by skupiały konkretne przeżycia i doświadczenia w sposób zrozumiały dla uczniów. Tym samym są też reprezentatywne dla losów tysięcy obywateli II RP. Nadanie imion poszczególnym bohaterom sprawia, że stają się bliższe uczniom, co niekiedy prowadzi do nawiązania więzi emocjonalnych, a co za tym idzie – pozwala lepiej je zapamiętać. Wykorzystanie gry stanowiskowej “Mój rówieśnik - losy obywateli Polski podczas II wojny światowej”. Analiza materiałów źródłowych przez poszczególne grupy. Zbieranie materiałów źródłowych dotyczące historii konkretnego dziecka.

Jeśli nauczyciel nie ma takiego zasobu do wykorzystania w szkole, można wykorzystać karty pracy. Załącznik nr 2 - karty pracy z pytaniami i źródłami.

Rozdanie kart pracy i materiałów źródłowych.

2. Praca w grupach:

Każda grupa analizuje przydzielone materiały źródłowe - załącznik nr 2.

Uczniowie odpowiadają na pytania zawarte w kartach pracy.

Grupy przygotowują krótką prezentację wyników swojej pracy w oparciu o materiały źródłowe. Prezentują informację o losach dziecka, którego dotyczył opis.

3. Prezentacja wyników pracy grupowej:

Każda grupa przedstawia swoje wnioski i spostrzeżenia.

Dyskusja na forum klasy na temat życia dzieci w Polsce podczas II wojny światowej.

Podsumowanie – ewaluacja

Podsumowanie najważniejszych informacji z lekcji.

Omówienie wniosków z pracy grupowej. Zróżnicowanie losów dzieci ze względu na pochodzenie i narodowość.

Krótkie ćwiczenie ewaluacyjne – uczniowie na kartkach zapisują lub swobodnie się wypowiadają, czego się nauczyli i co ich najbardziej zainteresowało/ zaskoczyło.

Komentarz dydaktyczny

Lekcja ma na celu rozwijanie umiejętności pracy w grupie oraz analizy źródeł historycznych. Tematyka poświęcona II wojnie światowej wymaga niezwykle wycucia ponieważ dotyczy bardzo wrażliwych elementów jak dramatyczne losy ludzi podczas wojny. Wspaniałym zasobem do wykorzystania jest gra stanowiskowa “Mój rówieśnik - losy obywateli Polski podczas II wojny światowej”, która stanowi doskonałe narzędzie do nauki umiejętności poszukiwania informacji i analizy źródeł i ikonografii. Uczniowie uczą się współpracy, formułowania wniosków oraz prezentowania wyników swojej pracy. Praca z różnorodnymi materiałami źródłowymi pozwala na lepsze zrozumienie życia codziennego dzieci w Polsce podczas II wojny światowej.

Bibliografia

Gra stanowiskowa - “Mój rówieśnik”

Materiały źródłowe z okresu II wojny światowej -

<https://wojnaoczamidziecka.michniow.pl/ii-wojna-swiatowa-oczami-dzieci>

Strona IPN: **[Mój Rówieśnik. Losy obywateli Polski w czasie II wojny światowej - Teki i materiały dydaktyczne Edukacja IPN](#)**

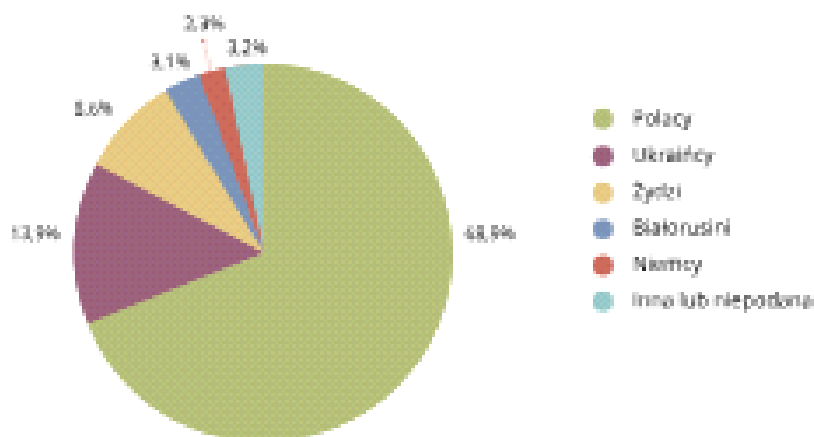
Zasoby IPN dla nauczyciela :

<https://edukacja.ipn.gov.pl/download/210/347694/PolacyratujacyZydowNAUCZYCIEL.pdf>

Zasoby Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej: <https://zpe.gov.pl/a/mniejszosci-narodowe-ii-rp-i-konflikty-na-tle-narodowosciowym/DRP76tecq>

Załącznik nr 1

Narodowości według spisu z 1931 roku

Źródło: <https://zpe.gov.pl/a/mniejszosci-narodowe-ii-rp-i-konflikty-na-tle-narodowosciowym/DRP76tecq>

Załącznik nr 2:

Opis 1:

Historia Anny Kowalskiej

Rodzina: Anna pochodziła z polskiej rodziny mieszkającej w Warszawie. Jej ojciec, Jan, był nauczycielem historii w liceum, a matka, Maria, pracowała jako pielęgniarka w szpitalu miejskim. Anna miała młodszego brata, Piotra, który miał 6 lat, gdy wybuchła wojna.

Wyznanie: Rodzina Anny była katolicka. Regularnie uczęszczali na msze święte i obchodzili wszystkie święta religijne.

Pochodzenie: Anna była Polką.

Losy podczas wojny: W 1940 roku, gdy miała 10 lat, jej rodzina została zmuszona do opuszczenia domu i przeniesienia się do getta warszawskiego. Anna uczęszczała do tajnych kompletów, gdzie uczyła się w ukryciu. Jej ojciec, Jan, brał udział w powstaniu w getcie w 1943 roku i zginął podczas walk. Po likwidacji getta, Anna i jej matka zostały deportowane do obozu koncentracyjnego w Auschwitz. Anna przeżyła wojnę, ale jej matka zmarła w obozie na tyfus. Po wojnie Anna została adoptowana przez rodzinę z Krakowa, gdzie kontynuowała naukę i później została lekarzem.

Przygotujcie się do prezentacji swojego rówieśnika żyjącego w XX –leciu międzywojennym

Opracujcie krótką notatkę do prezentacji losów Ani podczas II wojny światowej. Zwróćcie uwagę na jej pochodzenie, wyznanie i sytuację jej rodziny w trakcie wojny.

Czy Anna przeżyła wojnę? Jeśli tak to jakie były jej powojenne losy?

Tekst źródłowy 1

“... Wojna wybuchła. To była sobota, następnego dnia niedziela, już nie poszliśmy do kościoła, bo już była trwoga duża i problem ojca, który zawsze mówił, że nie ma co uciekać, po co ci ludzie uciekają, bo już masę ludzi uciekało na wschód, a ojciec zawsze był przeciw ucieczkom. Przecież to nie ma żadnego sensu. Gdzieżmy uciekniemy...”

źródło: <https://wojnaoczamidziecka.michniow.pl/ii-wojna-swiatowa-oczami-dzieci>

Pytania do tekstu:

Jak autor opisuje dzień wybuchu wojny?

Dlaczego rodzina nie poszła do kościoła w niedzielę?

Jakie były reakcje innych ludzi na wybuch wojny?

Jakie emocje mogły towarzyszyć ludziom uciekającym na wschód?

Rysunek dziecka 1

Wanda Czerwówna, kl. II, Archiwum Akt Nowych w Warszawie.

źródło: <https://wojnaoczamidziecka.michniow.pl/ii-wojna-swiatowa-oczami-dzieci>

Pytania do rysunku:

Jakie elementy rysunku malej Wandy wskazują na obraz związane z wojną?

Jakie emocje wzbudza w Tobie ten rysunek?

Opis 2:

Historia Jakuba Rosenberga

Rodzina: Jakub pochodził z żydowskiej rodziny mieszkającej w Łodzi. Jego ojciec, Samuel, był właścicielem sklepu z tkaninami, a matka, Rachela, zajmowała się domem i wychowywaniem dzieci. Jakub miał starszą siostrę, Sarę, która miała 12 lat, gdy wybuchła wojna.

Wyznanie: Rodzina Jakuba była żydowska. Obchodzili wszystkie święta żydowskie i regularnie uczęszczali do synagogi.

Pochodzenie: Jakub był Żydem.

Losy podczas wojny: W 1939 roku, gdy miał 8 lat, jego rodzina została zmuszona do przeniesienia się do getta łódzkiego. Jakub uczęszczał do szkoły w getcie, gdzie nauczyciele starali się zapewnić dzieciom choćby podstawowe wykształcenie. W 1944 roku, podczas likwidacji getta, Jakub stracił oboje rodziców, którzy zostali deportowani do obozu zagłady. Jakub został deportowany do obozu koncentracyjnego w Bergen-Belsen, gdzie przeżył wojnę dzięki pomocy innych więźniów. Po wojnie Jakub został przeniesiony do sierocińca w Londynie, gdzie dorastał i później wyemigrował do Izraela, gdzie założył rodzinę i pracował jako nauczyciel.

Przygotujcie się do prezentacji swojego rówieśnika żyjącego w XX –leciu międzywojennym.

Opracujcie krótką notatkę do prezentacji losów Jakuba podczas II wojny światowej. Zwróćcie uwagę na jej pochodzenie, wyznanie i sytuację jej rodziny w trakcie wojny.

Czy Jakub przeżyła wojnę? Jeśli tak to jakie były jego powojenne losy?

Tekst źródłowy 2

“... Wybrany sposób ratowania każdego żydowskiego dziecka był inny. Zależało to od jego wieku, wyglądu, od tego, czy dziecko mówiło po polsku, znało polskie obyczaje, modlitwy, wiersze i piosenki. To warunkowało jego dalszy los po «aryjskiej stronie» Bardzo małe

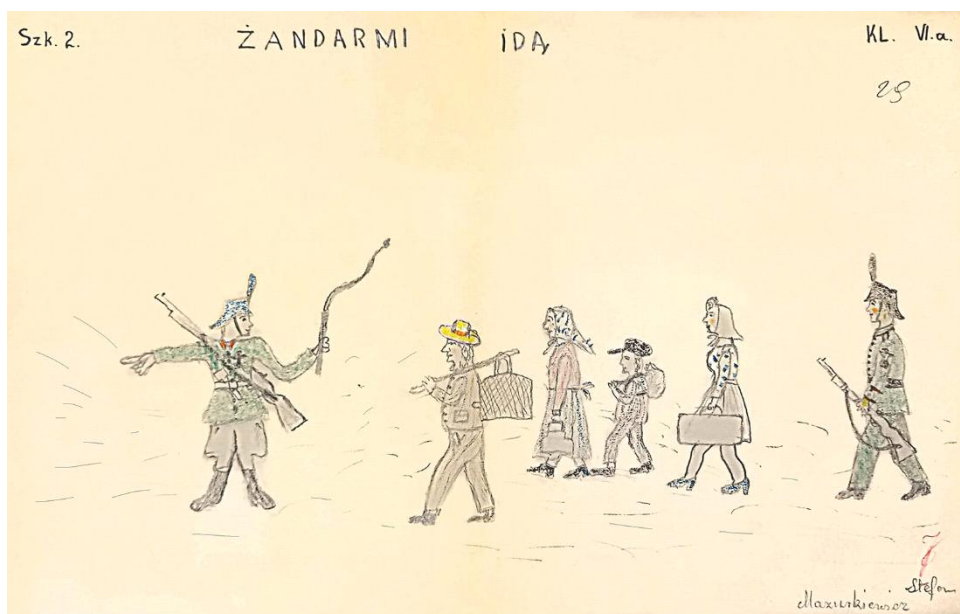
dzieci (nawet niemowlęta!) były usypiane luminalem i wywożone w workach, pudłach, drewnianych skrzynkach, w karetce sanitarnej. Nieco starsze dzieci, też uspione i dobrze schowane, przemycano pierwszym rannym tramwajem, którym kierował zawsze ten sam, zaufany motorniczy. Dzieci kilkuletnie opuszczały getto przez gmach sądów na Lesznie lub kościół, który też miał dwa wejścia i wyjścia. To były bardzo komfortowe drogi ucieczek, zarówno dla dzieci, jak i łączniczek Ireny Sendlerowej...” Źródło: materiały IPN https://wbh.wp.mil.pl/c/pages/atts/2024/12/b7._Witold_Medykowski__Losy_Zydow__oficerow_Wojska_Polskiego_w_Oflagu_II_C_Woldenberg_w_swietle_wspomnien_Mariana_Palenkera.pdf

Pytania do tekstu:

W jaki sposób ratowano dzieci pochodzenia żydowskiego podczas wojny?

Jaką rolę pełniła Irena Sendlerowa?

Rysunek 2

Stefan Mazurkiewicz, kl. VI a, Archiwum Akt Nowych w Warszawie.

Źródło: <https://wojnaoczamidziecka.michniow.pl/ii-wojna-swiatowa-oczami-dzieci>

Pytania do rysunku:

Jaką sytuację przedstawia rysunek Stefana?

W jaki sposób zostali przedstawieni żandarmi, a w jaki sposób ludność cywilna?

Opis 3:**Historia Marii Nowak**

Rodzina: Maria pochodziła z polskiej rodziny mieszkającej na wsi pod Krakowem. Jej ojciec, Stanisław, był rolnikiem, a matka, Zofia, zajmowała się domem i pomagała w gospodarstwie. Maria miała dwóch młodszych braci, Jana i Pawła, którzy mieli odpowiednio 8 i 6 lat, gdy wybuchła wojna.

Wyznanie: Rodzina Marii była katolicka. Regularnie uczęszczali na msze święte i obchodzili wszystkie święta religijne.

Pochodzenie: Maria była Polką.

Losy podczas wojny: W 1941 roku, gdy miała 12 lat, jej rodzina została zmuszona do opuszczenia domu i przeniesienia się do obozu pracy w Niemczech. Maria pracowała w fabryce amunicji, gdzie warunki były bardzo ciężkie. Często brakowało jedzenia, a praca była wyczerpująca. Maria starała się opiekować swoimi młodszymi braćmi, którzy również pracowali w fabryce. W 1945 roku, po wyzwoleniu obozu przez aliantów, Maria wróciła do Polski. Jej rodzina przetrwała wojnę, ale straciła większość majątku. Po wojnie Maria kontynuowała naukę i została nauczycielką, poświęcając swoje życie edukacji dzieci i młodzieży.

Przygotujcie się do prezentacji swojego rówieśnika żyjącego w XX –leciu międzywojennym.

Opracujcie krótką notatkę do prezentacji losów Jakuba podczas II wojny światowej. Zwróćcie uwagę na jej pochodzenie, wyznanie i sytuację jej rodziny w trakcie wojny.

Czy Jakub przeżył wojnę? Jeśli tak to jakie były jego powojenne losy?

Tekst źródłowy 3

“... Znałem też kilku nie-Żydów. Nauczyciele moi w szkole powszechnej byli Polakami (studia średnie już odbyłem w Gimnazjum Hebrajskim), ale znajomość z nimi ograniczała się tylko do spraw szkolnych. Nigdy nie rozmawialiśmy na tematy bardziej osobiste. Były też służące Polki, które pracowały u nas przed wojną. Właśnie z nimi bardzo się przyjaźniłem ...”

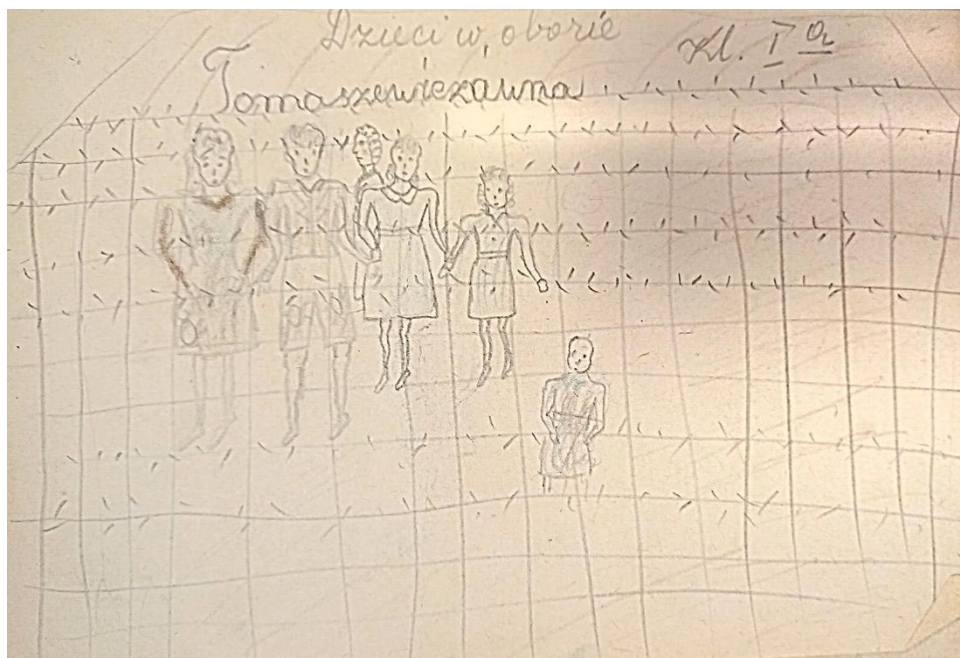
Źródło: <https://rocznik.biblioteka.krakow.pl/rbk2021/lukasz-tomasz-sroka-krakow-we-wspomnieniach-swoich-dawnych-mieszkancow-zyjacych-w-izraelu/>

Pytania do tekstu:

Jakie były relacje między Polakami a Żydami w okresie przedwojennym?

Jakie relacje miał autor wspomnienia z polskimi służącymi przed wojną?

Rysunek 3

Tomaszewiczówna, kl. I a, Archiwum Akt Nowych w Warszawie. <https://wojnaoczamidziecka.michniow.pl/ii-wojna-swiatowa-oczami-dzieci>

Pytania do rysunku:

Jaką sytuację przedstawia rysunek małej dziewczynki?

Jakie emocje wzbudza w Tobie/ Was ten rysunek?

Scenariusz lekcji historii dla uczniów klasy VIII

Autor scenariusza: Karolina Frejek- doradca metodyczny

TEMAT: Detektywi w służbie historii - śledztwo katyńskie.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE

- Rozwijanie umiejętności pracy w grupie.
- Rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji wydarzeń historycznych.

TREŚCI NAUCZANIA - WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- Opisuje wydarzenia związane z mordem katyńskim.
- Analizuje i interpretuje materiały historyczne dotyczące śledztwa katyńskiego.
- Pracuje w grupie, dzieląc się zadaniami i współpracując z innymi uczniami.
- Wymienia przykłady zbrodni niemieckich i sowieckich (podstawa programowa XXXIII.2)

METODY PRACY

- Praca w grupach
- Analiza materiałów historycznych i źródłowych
- Dyskusja

ŚRODKI DYDAKTYCZNE

- Tablica interaktywna
- Materiały historyczne
- Broszury „Materiały pomocnicze” i „Lista osób poszukiwanych”
- Kwestionariusze osobowe
- Zdjęcia skrzynek z obiektami historycznymi

PRZEWIDYWANY CZAS

- 90 minut (2 godziny lekcyjne)

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ

Część wstępna

1. Powitanie uczniów i wprowadzenie do tematu lekcji:

- Nauczyciel wita uczniów i krótko przedstawia temat lekcji. Prezentacja filmiku wyjaśniającego podstawowe zagadnienia i nakreślającego kontekst wydarzeń katyńskich: <https://www.youtube.com/watch?v=O00iPDULM4I>

- Wyjaśnienie, że celem lekcji jest analiza i interpretacja wydarzeń związanych z mordem katyńskim oraz poznanie pracy historyka poprzez próbę identyfikacji ofiar na podstawie materiału źródłowego.

2. Prezentacja zasobów materiałów IPN – Śledztwo katyńskie. Dostępne na stronie internetowej pod adresem: <https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/warsztaty-edukacyjne/92898,Sledztwo-katynskie.html>

Komentarz dla nauczyciela: Wyświetlenie kwestionariusza osobowego, niezbędnego do identyfikacji osoby.

Link do pobrania i przygotowania zasobów: <https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/warsztaty-edukacyjne/92898,Sledztwo-katynskie.html>

Omówienie przykładowej skrzynki z obiektami historycznymi, zwrócenie uwagi na fakt, że są to przedmioty wykopane podczas prac ekshumacyjnych w lesie katyńskim. Mogą być one zniszczone, trudne do rozpoznania. Podkreślenie, że każdy przedmiot i poprawna jego identyfikacja pozwoli określić kim była osoba, przy której zostały znalezione przedmioty. Prezentacja **skrzynek z obiektami** oraz **materiałów pomocniczych**.

3. Podział klasy na grupy (2-3 osoby w każdej grupie):

- Nauczyciel dzieli uczniów na grupy, wyjaśniając, że każda grupa będzie pracować nad analizą materiałów historycznych.

a) Wprowadzenie do pracy w grupach:

- Nauczyciel wyjaśnia cel pracy w grupach i przedstawia zadania.
- Rozdaje karty pracy, broszury „**Materiały pomocnicze**” i **kwestionariusze osobowe**.
- Każda grupa otrzymuje jedną losowo wybraną kartę „**Skrzynka z obiektami**”.

b) Praca w grupach:

- uczniowie wcielają się w role detektywów – historyków, którzy na podstawie zebranego materiału źródłowego – zdjęć obiektów, biogramów, materiałów pomocniczych podejmą próbę identyfikacji jednej z tysięcy ofiar mordu katyńskiego.

- Opis przedmiotów: Każda grupa opisuje przedmioty znajdujące się w skrzynce, wpisując ich nazwy do punktu 2 kwestionariusza.

- Analiza materiałów: Uczniowie korzystają z broszury „Materiały pomocnicze” do identyfikacji przedmiotów.

- Wypełnianie kwestionariusza: Po ustaleniu nazw obiektów, uczniowie wypełniają punkty 3–6 w kwestionariuszu osobowym.

c) Prace grup monitoruje nauczyciel, pomaga w ustaleniach, kierkuje poszukiwaniami. Gdy grupa poprawnie ustali imię i nazwisko osoby poszukiwanej, otrzymuje biogram danej osoby i próbuje na podstawie biogramu uzupełnić brakujące informacje w kwestionariuszu.

Warsztat detektywistyczny – analiza materiału źródłowego:

INSTRUKCJA DLA UCZNIÓW

Analiza przedmiotów ze skrzynki

Każda grupa otrzymuje zdjęcie skrzynki z zestawem przedmiotów (np. wojskowe odznaki, elementy umundurowania, przedmioty codziennego użytku).

1. Przyjrzyjcie się uważnie przedmiotom. Spróbujcie je nazwać i zidentyfikować.
2. Wypełnijcie kwestionariusz śledczy – zanotujcie ich nazwy pod odpowiednim numerem (adekwatnie do zdjęcia obiektu w skrzynce).
3. Na podstawie zgromadzonych informacji podejmijcie próbę identyfikacji ofiary mordu katyńskiego korzystając z materiałów pomocniczych. Przyjrzyj się mundurom, pagonom wojskowym i milicyjnym, odznaczeniom. Każdy z przedmiotów może ułatwić Wam identyfikację osoby.
4. Po zebraniu wszystkich informacji przekażcie je nauczycielowi, aby sprawdzić czy pozytywnie udało się odnaleźć ofiarę i wskazać jej imię i nazwisko.
5. Przeczytajcie biogram postaci, uzupełnijcie o brakujące elementy, dowiedzcie się kim była i zastanówcie się dlaczego spotkał ją taki los.
6. Zebrane informacje zaprezentujcie na forum klasy.

4. Przygotowanie prezentacji.

- Grupy przygotowują krótką prezentację wyników swojej analizy. Omawiają zebrane informacje w wyniku analizy materiałów źródłowych.

- Uczniowie omawiają swoje wnioski i przedstawiają jakie poczynili ustalenia. Odnoszą się do trudności zadania w identyfikacji przedmiotów oraz prób zidentyfikowania osoby. Jakie elementy pracy grupowej były pomocne, a jakie sprawiały największy kłopot?

5. Dyskusja na forum klasy.

- Nauczyciel prowadzi dyskusję na temat różnych interpretacji wydarzeń związanych z zbrodnią katyńską. Warto zwrócić uwagę na różne profesje ofiar (wojskowi, lekarze, księża, policjanci, strażnicy graniczni) oraz na postać tylko jedynej kobiety, która zginęła w Katyniu.

Podsumowanie

1. Podsumowanie najważniejszych informacji z lekcji:

- Nauczyciel podsumowuje najważniejsze informacje i wnioski z lekcji. Uczniowie dzielą się swoimi wrażeniami i refleksjami. Można postawić kilka ważnych pytań: Jak pracowało im się z materiałem historycznych? Czy identyfikacja ofiary mordu po kilku przedmiotach osobistych jest łatwym zadaniem? Jak postrzegają wobec tego doświadczenia pracę historyka?

2. Omówienie wniosków z pracy grupowej:

- Uczniowie omawiają, czego się nauczyli i co ich najbardziej zainteresowało – jaki element był dla nich najbardziej rozwijający i chcieliby go zachować, a jaki był trudny i wymaga dalszego doskonalenia.

KOMENTARZ DYDAKTYCZNY

Lekcja ma na celu rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji wydarzeń historycznych w oparciu o materiał źródłowy oraz pracy w grupie. Uczniowie uczą się współpracy, formułowania wniosków oraz prezentowania wyników swojej pracy. Analiza materiałów historycznych pozwala na lepsze zrozumienie wydarzeń związanych z masakrą katyńską i rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia. Jednak prezentacja treści może być trudna, dlatego warto wprowadzić uczniów we wspólnym przepracowaniu zada identyfikacji. Najlepszy efekt osiąga się kiedy klasa wspólnie jako wprowadzenie analizuje przykładowe zdjęcie z obiektami. Stwarza to możliwość korygowania błędów, wskazywania w jaki sposób przeprowadzić dobrą analizę materiału źródłowego. Kolejnym krokiem jest poszukiwanie informacji w zasobach – materiale pomocniczym. Uczniowie na podstawie zdjęć mundurów, pagonów, monet próbują nazwać przedmioty jakie posiadał przy sobie człowiek, którego życie tak dramatycznie przerwano. Ważne, aby uczulić uczniów, że nie wszystkie odpowiedzi i odznaczenia znajdują się w materiale pomocniczym. Im więcej szczegółów uda im się ustalić, tym większe prawdopodobieństwo osiągnięcia sukcesu. Jednak nie jest to priorytetem, ponieważ zadanie ma pokazać jak wygląda praca historyka z materiałem źródłowym, gdzie nie zawsze uzyskuje się wszystkie odpowiedzi.

Scenariusz lekcji matematyki w klasie V

Autor scenariusza: Dorota Żuberek- doradca metodyczny

TEMAT: Ćwiczmy dzielenie ułamków dziesiętnych w pamięci.

CELE KSZTAŁCENIA – wymagania ogólne

I1. Wykonywanie nieskomplikowanych obliczeń w pamięci lub w działaniach trudniejszych pisemnie oraz wykorzystanie tych umiejętności w sytuacjach praktycznych.

I2. Weryfikowanie i interpretowanie otrzymanych wyników oraz ocena sensowności rozwiązania.

TREŚCI NAUCZANIA – wymagania szczegółowe

- Uczeń dzieli ułamki dziesiętne w pamięci.

STRATEGIA EDUKACYJNA

Lekcja ma pokazać uczniom, jak można uczyć się ciekawie, przygotowując grę edukacyjną. Ma na celu rozwijanie samodzielności i budzenie odpowiedzialności za proces uczenia się.

METODY PRACY

Metoda projektowa.

FORMY PRACY

Praca w grupach.

MATERIAŁY I ŚRODKI DYDAKTYCZNE

Karty pracy – piramida matematyczna, mazaki, nożyczki, koperty, komputer, rzutnik multimedialny.

CZAS REALIZACJI ZAJĘĆ

1 godzina lekcyjna lub 2 godziny lekcyjne

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Nauczyciel zadaje pytanie: Czym zajmowaliśmy się na ostatniej lekcji? (dzieleniem ułamków dziesiętnych).

Podaje cel lekcji: Przygotujemy grę, która służyć będzie doskonaleniu umiejętności dzielenia ułamków dziesiętnych i ją wypróbujemy. Zrobimy to w grupach trzyosobowych lub w parach. Nauczyciel dzieli uczniów na grupy i przydziela im numery lub nazwy. (albo uczniowie sami łączą się w pary lub trójki i sami wymyślają nazwę)

Nauczyciel wyjaśnia, na czym polega zadanie:

Otrzymacie kartki, na których jest wydrukowana piramida. Trzeba wypełnić ją przykładami. Wpisujemy działanie na jednym boku trójkąta, a wynik – na przylegającym do niego boku sąsiedniego trójkąta.

Podczas tworzenia przykładów można prosić nauczyciela o pomoc.

Na co zwracamy uwagę? (Możemy wyświetlić na tablicy)

- ✓ Zapisujemy dzielenie ułamków dziesiętnych lub dzielenie ułamka dziesiętnego przez liczbę naturalną.
- ✓ Działanie ma być łatwe do wykonania w pamięci.
- ✓ Wyniki nie mogą się powtarzać – każdy z nich może pojawić się tylko raz.
- ✓ Na zewnętrznych bokach piramidy wpisujemy działania, dla których nie ma rozwiązania lub wyniki, które nie pojawią się w zapisanych przykładach.
- ✓ Można „dla zmylenia przeciwnika” wpisywać działania, których wyniki różnią się tylko liczbą miejsc po przecinku lub liczbą zer, np. $3,6:0,06=60$ i $0,24:0,04=6$
- ✓ Dbamy o estetykę gry – wpisujemy starannie, nie kreślimy. Można najpierw przygotować przykłady w brudnopisie. Potrzeba 18 przykładów z wynikami oraz 6 przykładów, dla których nie ma wyników i 6 wyników, dla których nie ma przykładów.

Po przygotowaniu gry należy rozciąć trójkąty, włożyć grę do koperty podpisanej nazwą grupy i oddać nauczycielowi.

Jeżeli klasa pracuje szybko i zostaje jeszcze ok. 20 minut, to można wymieniać gry między grupami.

Jeżeli przygotowanie gry trwało prawie całą lekcję, to zostawiamy wymianę na następną lekcję, a uczniom, którzy wcześniej skończyli pracę dajemy np. domino. Mogą też pomagać innym grupom, jeśli potrzebują oni takiej pomocy.

Na kolejnej lekcji można rozegrać turniej układania piramid. Grupy układają kolejne piramidy na czas. Nauczyciel uzupełnia tabelę. (przykład tabeli dla 7 grup)

Nazwa grupy	1	2	3	4	5	6	7	Łączny czas
1								
2								
3								
4								
5								
6								

7								
---	--	--	--	--	--	--	--	--

Uczniowie mogą układać tylko piramidy przygotowane przez inne grupy i wtedy wykreślamy w tabeli odpowiednie miejsca, albo swoją też.

Uczniowie wybierają w grupie osobę, która mierzy czas układania piramidy i podaje tę informację nauczycielowi.

Na podsumowanie lekcji prosimy każdą grupę o wypełnienie tabelki i przyklejenie jej na tablicy:

+	-	interesujące

UWAGI:

Na pytanie „Czy będę za to oceny” odpowiadamy, że celem lekcji jest pokazanie, że można się dobrze bawić przy nauce, a nie zdobycie stopnia.

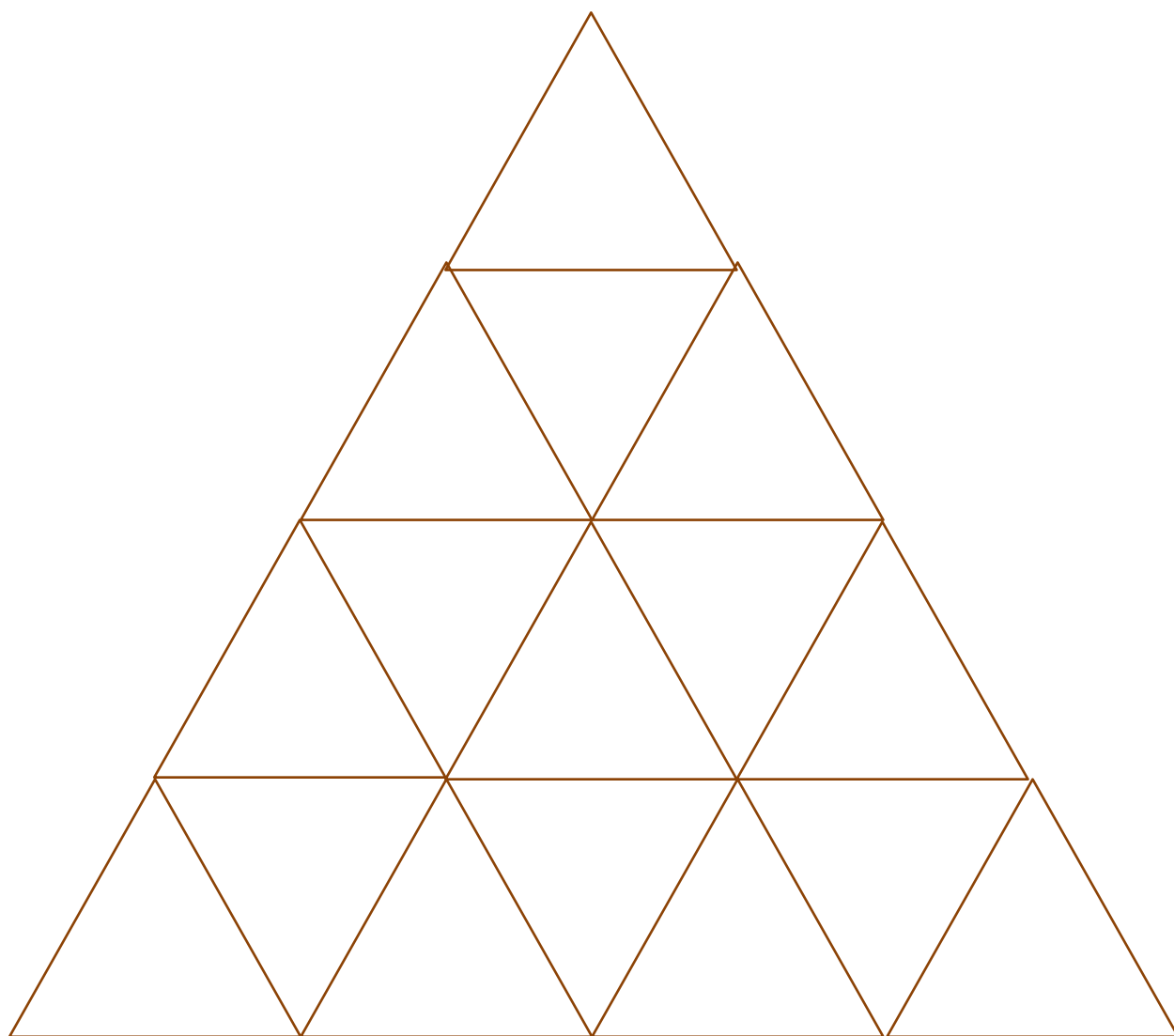
Podobny scenariusz można wykorzystać przy innych tematach, np.:

- ✓ Dodawanie i odejmowanie ułamków dziesiętnych w pamięci.
- ✓ Mnożenie i dzielenie ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000.
- ✓ Proste przykłady z kolejności wykonywania działań.
- ✓ Wyłączanie całości i zamiana na ułamek niewłaściwy.
- ✓ Skracanie i rozszerzanie ułamków.
- ✓ Proste przykłady z redukcji wyrazów podobnych.

Wykorzystujemy raz w semestrze. Podpowiadamy, że mogą w ten sposób uczyć się z koleżankami i kolegami.

Na odwrocie trójkątów możemy wpisać numery, które umożliwią samodzielne sprawdzenie poprawności ułożenia.

Można przygotować piramidę złożoną z większej ilości trójkątów.

Scenariusz lekcji matematyki w klasie IV

Autor scenariusza: Dorota Żuberek- doradca metodyczny

TEMAT: Stosujemy kolejność wykonywania działań.

CELE KSZTAŁCENIA – wymagania ogólne

Uczeń wykonuje proste działania pamięciowe na liczbach naturalnych.

TREŚCI NAUCZANIA – wymagania szczegółowe

Uczeń stosuje reguły dotyczące kolejności wykonywania działań.

STRATEGIA EDUKACYJNA

Zastosowanie pracy w parach ma zwiększyć zaangażowanie uczniów.

METODY PRACY

Metoda ćwiczeniowa.

FORMY PRACY

Praca w parach.

MATERIAŁY I ŚRODKI DYDAKTYCZNE

Karty pracy, kolorowe karteczki, zeszyty przedmiotowe, długopisy.

CZAS REALIZACJI ZAJĘĆ

1 godzina lekcyjna

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Na tablicy zapisane są trzy rozwiązane przykłady wyrażeń arytmetycznych. W jednym jest błąd. Nauczyciel informuje uczniów, że nie wszystkie działania są wykonane poprawnie i prosi o wskazanie błędu. Pyta, dlaczego to jest złe. (Bo dzielenie należy wykonać jako pierwsze)

$$50 - 3 \cdot 7 = 50 - 21 = 29$$

$$40 : 5 + 24 : 6 = 8 + 4 = 12$$

$$36 + 24 : 6 = 60 : 6 = 10$$

Następnie nauczyciel rozdaje uczniom kolorowe karteczki i prosi o wypisanie działań w takiej kolejności, w jakiej należy je wykonywać.

Nauczyciel zapisuje na tablicy prawidłową kolejność, uczniowie sprawdzają i poprawiają błędy.

1. Działania w nawiasach
2. Potęgowanie
3. Mnożenie i dzielenie
4. Dodawanie i odejmowanie

Nauczyciel podaje cel lekcji: będziemy dzisiaj ćwiczyć kolejność wykonywania działań w obliczaniu wartości wyrażeń arytmetycznych.

Wyjaśnia sposób pracy na lekcji:

Będziecie pracować w parach. Każda para otrzyma kartę pracy, na której znajdują się przykłady w dwóch kolumnach. Rozwiązujecie w zeszycie tylko te, które znajdują się po waszej stronie i porównujecie wyniki. Przykłady są różne, ale powinniście otrzymać po rozwiązaniu takie same liczby. Jeżeli wasze wyniki w parze się różnią, to znaczy, że ktoś popełnił błąd. Staracie się go znaleźć. W razie kłopotów prosicie mnie o pomoc. Jeżeli dla kogoś brakuje pary, rozwiązuje kolejne przykłady z obu kolumn i porównuje wyniki.

Uczniowie rozwiązują przykłady, a nauczyciel krąży po klasie i monitoruje pracę. Pomaga w razie potrzeby.

Na podsumowanie lekcji nauczyciel rozdaje uczniom czerwone i zielone karteczki i prosi o wpisanie na zielonych karteczkach, co podobało im się w takim sposobie pracy, a na czerwonych – co się nie podobało, co przeszkadzało. Uczniowie przyklejają karteczki na tablicy.

UWAGI:

Na pytanie „Czy będą za to oceny” odpowiadamy, że celem lekcji jest uczenie się kolejności wykonywania działań, a nie zdobycie stopnia.

Podobny sposób pracy można wykorzystać przy innych tematach, np.:

- ✓ Redukcja wyrazów podobnych.
- ✓ Działania na potęgach.
- ✓ Działania pamięciowe na ułamkach dziesiętnych.
- ✓ Rozwiązywanie równań.
- ✓ Dodawanie i odejmowanie sposobem pisemnym.

KARTA PRACY – KOLEJNOŚĆ WYKONYWANIA DZIAŁAŃ

1) $30 + 2 \cdot 6 =$

1) $50 - 16 : 2 =$

2) $4 \cdot 3 + 2 \cdot 8 =$

2) $24 : 3 + 4 \cdot 5 =$

3) $15 : 3 + 6 \cdot 7 =$

3) $4 \cdot 8 + 3 \cdot 5 =$

4) $24 : 8 \cdot 3 =$

4) $5 + 32 : 8 =$

5) $4 + 7 \cdot 8 =$

5) $51 + 63 : 7 =$

6) $(21 - 11) \cdot 5 =$

6) $2 \cdot (47 - 22) =$

7) $(40 - 4) : 9 =$

7) $(50 - 6) : 11 =$

8) $(50 - 17) : (24 - 13) =$

8) $(60 - 33) : (58 - 49) =$

9) $18 + (43 - 15) =$

9) $17 + (48 - 19) =$

10) $(4 + 3) \cdot (20 - 16) =$

10) $(30 - 26) \cdot (5 + 2) =$

11) $64 - 40 : 8 =$

11) $77 - 3 \cdot 6 =$

12) $12 + 14 : 14 + 3 =$

12) $8 + 13 : 1 - 5 =$

13) $23 + 17 \cdot 1 - 4 =$

13) $30 - 15 : 15 + 7 =$

14) $60 - 14 + 21 =$

14) $50 - 21 + 38 =$

15) $24 + 32 - 7 \cdot 4 =$

15) $48 - 24 + 36 : 9 =$

Scenariusz lekcji z języka polskiego dla klasy V

Autor scenariusza: Małgorzata Żuchowski- doradca metodyczny

Temat: Z czego wynika powtarzalność pór roku wg starożytnych Greków w świetle mitu „Demeter i Kora” Wandy Markowskiej?

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE (podstawa programowa)

I.1; III.1; III.5; III.6.

- Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury.
- Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi ustnych i pisemnych.
- Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania.
- Rozbudzanie potrzeby podejmowania samodzielnych prób literackich.

TREŚCI NAUCZANIA - WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE (podstawa programowa)

Uczeń:

- Określa tematykę i problematykę utworu.
- Opowiada o wydarzeniach fabuły, ustala kolejność zdarzeń.
- Przedstawia własne rozumienie utworu.
- Wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze.
- Wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach oraz określa wartości ważne dla bohatera.
- Dokonuje odczytania tekstu poprzez przekład intersemiotyczny – drama.
- Tworzy list.
- Dobiera synonimy.

Metody pracy:

- * praca z tekstem kultury
- * praktyczna – ćwiczenia interaktywne
- * burza mózgów
- * drama

* sześć myślowych kapeluszy de Bono

Środki dydaktyczne:

- Tekst kultury – mit, płaskorzeźby, reprodukcja obrazu „Echo i Narcyz”
- Monitor interaktywny
- Rekwizyty do dramy : chusta, szal, kłosa zboża, kwiaty
- Rekwizyty na podsumowanie lekcji : kosz i walizeczka
- Karteczki z kolorowymi kapeluszami lub prawdziwe kapelusze w odpowiednich barwach.

Przewidywany czas: 45 min.

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część wstępna - rozpoczynanie lekcji

Uczniowie przypominają krótko treść mitu „ Demeter i Kora”(na wcześniejszej lekcji poznali utwór, ułożyli plan wydarzeń) oraz omawiają bardzo krótko płaskorzeźbę i reprodukcję obrazu (link poniżej).

Wykonują ćwiczenia – do wyboru przez nauczyciela (1,2,3,6,7)

<https://zpe.gov.pl/a/skad-sie-wziely-pory-roku/Dm9BVnwSY>

Część zasadnicza

I. Uczniowie zostają podzieleni na grupy:

1. Za pomocą dramy uczniowie przedstawiają moment, kiedy Kyane zauważyła porwanie Kory i opowiada o całym zdarzeniu matce dziewczyny lub kiedy Demeter spotyka się z Heliosesem/ Zeusem.

2. Grupa układa list (do wyboru)

Kyane do Kory / Persefony do Demeter

3. Uczniowie (4 - 6 osób w grupie) losują kolor kapelusza i opowiadają o zdarzeniach przedstawionych w micie wg podanej instrukcji:

Czerwony kapelusz – ujawnienie swoich odczuć i emocji.

Biały kapelusz – pokazanie faktów, prawdy (można pominąć to zadanie, gdyż pojawiło się ono na początku lekcji).

Czarny kapelusz – ostrożność, krytycyzm, wątpliwości.

Żółty kapelusz – spojrzenie na wydarzenia w kategorii korzyści, wartości.

Zielony kapelusz – pokazanie energii i chęci działania, przezwyciężania trudności, osiągania tego, co niemożliwe.

Niebieski kapelusz – wejście w rolę analityka „To się da załatwić, tego nie...”

4. Grupa rozwiązuje ćwiczenia 4 i 5 z ZPE (podanie synonimów, nazywanie uczuć bohaterów na podstawie fragmentów mitu)

II. Zaprezentowanie przez poszczególne grupy uczniów wykonanych zadań.

Podsumowanie – ewaluacja

1. Ukazanie stanowiska starożytnych Greków dotyczącego powtarzalności pór roku wobec stanowiska współczesnej nauki.
2. Próba odpowiedzi na pytanie, czego uczy mit „Demeter i Kora”.
3. Oddanie swojego głosu do kosza lub walizeczki (poznane treści związane z mitem potrzebne, wartościowe/ niepotrzebne, nieciekawe)

Komentarz dydaktyczny:

Lekcja wymaga wcześniejszego zapoznania się uczniów z treścią mitu „Demeter i Kora”.

Na część zasadniczą należy poświęcić ok.30 min. – cicha praca w grupach 15 min., następnie prezentacja zadań 15 min.. Zadanie nr 4 warto przydzielić uczniom najslabszym.

Poszczególne zadania z ZPE oraz te z części zasadniczej lekcji do pracy w grupach dobieramy w taki sposób, aby uwzględnić potencjał edukacyjny swoich wychowanków (dokonać selekcji).

Polecenia z wykorzystaniem kapeluszy trzeba podać dzieciom w grupach na kartce, by mogły się uważnie wczytać w instrukcję.

Bibliografia:

1. Wanda Markowska, mit „Demeter i Kora” 2.Zintegrowana Platforma Edukacyjna

<https://zpe.gov.pl/a/skad-sie-wziely-pory-roku/Dm9BVnwSY>

